

motor *føreren*

Nr. 3 - 2026

Landsmøtet 2026:

Full gass mot 2030-målet

SIDE 10

Kjøre bil i ferien?

Sommeren gir flere ulykker

SIDE 6

Vurderer du ny bil?

Seniorennes valg er smarte

SIDE 14

Motorsenteret Heidal AS Ysterivegen 5 2676 HEIDAL Tlf. 61 23 34 00	 Trondheimsvegen 266 2070 RÅHOLT Tlf. 995 31 911	Helgeland Bilberg AS Ytterøra 21 8656 MOSJØEN Tlf. 913 11 663	SOS Biloppretting AS Myrvangveien 6 2040 KLØFTA Tlf. 63 98 04 90	AKTIVA Sjøgata 5 9300 FINNSNES Tlf. 77 84 10 80
Kapro AS Fitnodatgeaidnu 66 9730 KARASJOK Tlf. 78 46 61 11	Servicehallen Dombås AS Gudbrandsdalsvegen 2569 2660 DOMBÅS Tlf. 61 24 20 00	Stein Hesthagen Transport AS Ødegårdstoppen 9 2390 MOELV Tlf. 906 71 095	Bilpleiesenteret AS Gigstads Vei 11 3511 HØNEFOSS Tlf. 32 12 67 80	 www.bryn-brynseng.no - Telefon: 22 65 54 45 Østensjøveien 39A 0667 OSLO
Granitor Electro AS Gråterudveien 5 3036 DRAMMEN Tlf. 995 76 937	Asplund Transport AS Eidsbotnvegen 49 7603 LEVÅNGER Tlf. 950 33 472	MAFO AS Øverbygdsvegen 926 2656 FOLLEBU Tlf. 404 02 119	Lyseng Billakking Norderhovsveien 23 3512 HØNEFOSS Tlf. 919 12 220	Xpress Vei og Følgebiltjenester AS Gamle Postveien 12 4520 LINDESNES Tlf. 970 02 100
Wik Tømmer & Transport AS Skoevegen 16 3825 LUNDE Tlf. 906 52 064	Tuven Billakking AS Semsvegen 37 3676 NOTODDEN Tlf. 35 01 17 30	Austad Elektro AS Smedveien 1B 3750 DRANGEDAL Tlf. 476 50 777	Fagerthun Trafikkskole AS Kirkegata 34 8516 NARVIK Tlf. 476 69 900	 Trondheimsveien 102, 0565 OSLO Tlf. 909 90 090
Maskin & Asfalt AS Gamle Ravei 222 3270 LARVIK Tlf. 959 44 850	Elon Vikersund Brødr Løver AS Vikersundgata 26 3370 VIKERSUND Tlf. 32 78 33 70	Fatland Sandefjord AS Klinestadmoen 13 3241 SANDEFJORD Tlf. 33 48 52 00	Kåre Ekrene Trafikkskole AS Ludolf Eides gate 6 5525 HAUGESUND Tlf. 52 71 75 66	Viking Karasjok Karasjok Bilberg AS Finandsveien 9731 KARASJOK Tlf. 78 46 63 11
Norspray AS Torneroseveien 4 4315 SANDNES Tlf. 51 22 07 00	El Ringen AS Torsbyveien 1 3370 VIKERSUND Tlf. 918 07 918	T.I. Larsen Rørlegger AS Svingen 18 4628 KRISTIANSAND S Tlf. 908 37 611	Refsland Transport AS Marknesringen 9 4052 RØYNEBERG Tlf. 918 30 961	 Storgata 106 • 3262 LARVIK Tlf. 33 19 24 48
 Tlf. 38 32 47 00	Borrie Transport AS Sarpsborgveien 2 1640 RADE Tlf. 915 53 268	Trio Betong AS Drammensveien 269 3420 LIERSKOGEN Tlf. 917 78 621	Trøndermøbler AS Kjøpmannsgata 36 7500 STJØRDAL Tlf. 479 85 500	 post@saferoad.no 0 60 80 saferoad.no
Bil og Mekaniske Vigra Kyrkjevegen 429 6040 VIGRA Tlf. 70 18 36 35	Nordicgsa AS Flysperitørenes Senter 2060 GARDERMOEN Tlf. 63 93 06 90	Ronny Tangeland Transport Folketadshøgda 1 1592 VÅLER I ØSTFOLD Tlf. 928 99 105	 Dyrmyrgata 4 3611 KONGSBERG Tlf. 926 30 300	 Anders Woie - 90768447
 Olav Ingstadsvei 12 1351 RUD Tlf. 67 17 19 30	 Biosirk Norge AS Smiuhagan 25 2323 INGBERG Tlf. 917 71 400	 - Ditt lokale bilverksted Bø Bil og Karosseri AS Rotebergvegen 11 3802 BØ I TELEMARK Tlf. 35 95 23 30	 Byremo Industriområdet Solfjellveien 22 4529 BYREMO Tlf. 917 13 701	Norefjell Hytteservice Skinnestoppen 9 3535 KRØDEREN Tlf. 901 47 300
 www.vikingredning.no	last / buss / henger Vi vet hva kjøretøyet betyr for deg! Finn et av våre verksted nær deg på www.teamverksted.no 		ROMNES ALLE DELER TELLER Sørsvannsveien 10 4848 ARENDAL Tlf. 37 00 10 00	

Innhold nr 3-2026

- 3** MA-hjørnet
- 4** Færre tatt for ruskjøring
- 6** Når ferien blir en farlig felle
- 8** Et viktig skritt nærmere alkohol
- 10** Landsmøtet 2026
- 13** Nye regler for prøveskilt
- 14** Seniorenes hemmelighet
- 16** Ladeløftet endrer el-hverdagen
- 18** Verkstedets nye pengemaskin
- 20** 50.000 har blåst med Fline
- 22** Campingguide
- 24** Intervjuet: Henrik M. Fossnes
- 26** Funksjonene du bør kunne
- 34** MA-medlem
- 38** Ung i trafikken
- 42** Kryssord

MA-hjørnet

Samlet om veien videre

Årets landsmøte på Stjørdal er vel gjennomført. Delegater fra hele landet har møttes for å diskutere organisasjonens arbeid, vedta politisk plattform og stake ut kursen for de kommende årene.

Et landsmøte handler naturligvis om vedtekter, valg og andre standardiserte saker. Men først og fremst handler det om å skape et fellesskap og en ny giv for de neste to årene.

For når landsmøtet er over, reiser deltakerne hjem til hver sine lokalsamfunn med faglig påfyll og et felles mål: Færre liv som går tapt til ruspåkirket kjøring.

I en tid hvor mye forandrer seg raskt, er dette arbeidet viktigere enn noen gang. Holdninger til rus er i endring. Nye utfordringer oppstår. Samtidig vet vi at ruspåkirket kjøring fortsatt utgjør en betydelig risiko i trafikken.

Derfor er jeg glad for at organisasjonen står samlet om retningen videre.

I denne utgaven av Motorføreren kan du lese om flere av prosjektene og sakene som vil prege arbeidet vårt i tiden fremover. Du kan blant annet lese om utviklingen i Fline-prosjektet, arbeidet med å få utredet alkohol som trafiksikkerhetstiltak, oppdaterte rustall fra utrykningspolitiet, og ikke minst, intervju med vår nyeste ansettelse Henrik.

Arbeidet vårt stopper heller ikke ved organisasjonens egne prosjekter. Gjennom den nye Nasjonale tiltaksplanen for trafiksikkerhet på veg 2026–2029 har MA – Rusfri Trafikk fått ansvar for flere konkrete tiltak. Det er vi stolte av. Samtidig innebærer det et ansvar for å levere resultater og bidra aktivt til at målene for trafiksikkerhetsarbeidet nås.

De neste årene blir avgjørende. Dette er den siste tiltaksplanperioden før etappemålene for 2030 skal innfris. Skal vi lykkes, krever det innsats fra myndigheter, organisasjoner, bedrifter og enkeltmennesker.

MA – Rusfri Trafikk skal fortsette å være en tydelig stemme i dette arbeidet. Vi skal bidra med kunnskap, holdninger og utvikle løsninger som gjør det enklere å ta trygge valg.

Men det viktigste arbeidet skjer ikke på landsmøtet, i møterom eller i rapporter. Det skjer i hverdagen. Takk til alle som bidrar til dette arbeidet, enten som tillitsvalgte, medlemmer, givere eller samarbeidspartnere.

Kos deg med denne utgaven av Motorføreren og god sommer!

Anders Skavdal Havdal
generalsekretær

UTGIVER
MA – Rusfri Trafikk
v/ generalsekretær Anders Skavdal Havdal
REDAKTØR
Jøran Ledal
Kontakt: +47 932 45 009 // ledal@me.com
ANNONSER
Faktureringservice Sør AS:
+47 32 24 44 33 // faktserv@faktserv.no

ADRESSER OG EPOST
Besøksadresse: Dronningens gate 6, 0152 Oslo
Postadresse: Pb 752, Sentrum, 0106 Oslo
Telefon: +47 22 47 42 00
E-post: ma@marusfritrafikk.no
Hjemmeside: www.marusfritrafikk.no

MEDLEMSSERVICE/ABONNEMENT
Tlf. 22 47 42 00

TRYKK
Merkur Grafisk AS, Pb 25, 0901 Oslo
ISSN 0027-2213 (trykt utg.)
ISSN 2535-4639 (online)

KONTORTID
mandag-fredag: 09.00–14.30
UNG I TRAFIKKEN
v/ daglig leder Stig Eid Sandstad
Telefon: +47 909 64 646
Epost: post@ungitrafikken.no
Hjemmeside: www.ungitrafikken.no

**RUSFRI
TRAFIKK**

Ung i trafikken

**motor
føreren**

Færre tas for ruskjøring. Flere dør.

Anmeldelsene for ruskjøring går ned for andre år på rad. Samtidig har antall omkomne i trafikken skutt i været.

Av Nils Erik Gyland og Jøran Ledal

Ferske tall fra Utrykningspolitiet (UP) viser at 3208 trafikanter ble anmeldt for ruspåvirket kjøring i løpet av årets første tertial. Det er en nedgang på 8,5 prosent fra samme periode i 2025, da 3507 personer ble anmeldt. Utviklingen varierer likevel stort mellom politidistriktene. Mens Sør-Øst politidistrikt topper statistikken med 509 anmeldelser og Finnmark har færrest med 51, var det kun tre distrikter – Øst, Nordland og Troms – som faktisk registrerte en økning.

– Vi kan ikke konkludere med at nedgangen skyldes mindre ruspåvirket kjøring. Antall anmeldelser påvirkes blant annet av politiets kontrollaktivitet og hvilke ressurser som er tilgjengelige, sier generalsekretær i MA – Rusfri Trafikk, Anders Havdal. Dette er ingen gjetning. Det er en etablert sannhet at når politiets synlige tilstedeværelse på veiene reduseres,

faller antallet anmeldelser helt logisk. Mørketallene kan vokse i det stille.

En bekmørk vår på veiene

Mens anmeldelsene går ned, peker dødsstatistikken brutalt i feil retning. Økningen fra 28 til 42 omkomne er dramatisk. Mai 2026 ble en spesielt tragisk måned, med hele 14 drepte i trafikken. Ni av disse mistet livet i møteulykker. Slike frontkollisjoner er nådeløse og henger ofte sammen med feilvurderinger, uoppmerksomhet eller rus. Tunge kjøretøy var involvert i seks av dødsulykkene i mai, noe som understreker de enorme kreftene som er i sving.

Dystert mønster

Ser vi på Statens vegvesens dybdeanalyser av dødsulykkene fra 2024, avdekkes et dystert mønster. Da var rus en medvirkende faktor i hele 29 prosent av alle

dødsulykker. Det betyr at 26 mennesker døde i ulykker hvor ruspåvirkning spilte en direkte rolle. Dette er en kraftig økning fra 2023, da andelen var 20 prosent. Tallene viser også at bildet er mer sammensatt enn bare alkohol. Kun 12 av disse ulykkene involverte utelukkende promille. Syv skyldtes farlig blandingsrus, mens fem var knyttet til andre stoffer som cannabis eller sterke piller.

– Hver eneste omkomne er én for mange. Tallene minner oss om at trafikksikkerhetsarbeidet fortsatt er avgjørende, selv i perioder hvor enkelte indikatorer peker i riktig retning, sier Havdal.

Sommeren er historisk sett høysesong for alvorlige ulykker. Gode kjøreforhold kan gi falsk trygghet og lure oss til å holde for høy fart. Tanja Loftsgarden i Trygg Trafikk advarer mot den farlige troen på egne ferdigheter som blomstrer på tørr

FAREN UNDER OVERFLATEN

asfalt. Kombinert med feriestress og overmøt, skaper dette livsfarlige situasjoner. I fjorårets sommertrafikk omkom 50 prosent flere enn i resten av året.

Den farlige dagen derpå-fellen

En betydelig del av ruskjøringen skyldes ikke folk som setter seg i bilen rett fra fest. Den virkelige fellen er restpromillen. Folk som føler seg helt fine, men som likevel er en fare for seg selv og andre. Utrykningspolitets egen KUPP-undersøkelse fra 2024 bekrefter dette med brutal tydelighet. Mellom klokken fire og ti på morgenen i helgene, er andelen ruspåvirkede sjåførere på veiene hele 0,68 prosent. Det er over fem ganger høyere enn på en vanlig hverdagskveld.

Dette underbygges av data fra over 30 000 frivillige promilletester. MA – Rusfri Trafikk har plassert ut Fline-bokser på hoteller over hele landet, hvor folk gratis

kan sjekke om de er kjørbare. Funnene er urovekkende. Hele 25 prosent av de som testet seg en helgemorgen, og som oppga at de skulle kjøre bil, hadde fortsatt promille.

– Mange tror alkoholen er ute av kroppen, men tar feil. Dette er antakelig personer som ikke vet at de har promille, men som utgjør en stor fare. Målet med Fline-boksene er å gjøre det enkelt å ta et trygt valg. Er du usikker, skal du få et klart svar, forklarer Havdal.

Konsekvenser som varer livet ut

Å ta feil koster dyrt. En mann som kjørte bobil med 0,56 i promille i Kongsvinger, ble dømt til 15 måneders tap av førerretten og en bot på 90.000 kroner. Det viser hvor alvorlig rettsvesenet ser på selv lavere promillenivåer. Men den største økonomiske smellen er det mange som ikke kjenner til. Forårsaker du en

ulykke med rus i blodet, kan forsikrings-selskapet kreve hele erstatningssummen tilbakebetalt fra deg personlig. Slike regresskrav kan beløpe seg til mange millioner kroner og ruinere en privatøkonomi for alltid.

Havdal er likevel krystallklar på hva som er det aller viktigste tiltaket for å få ned både ulykkestallene og ruskjøringen.

– Oppdagelsesrisiko er et av de sterkeste virkemidlene vi har. Derfor er synlig politi på veiene helt avgjøende. Samtidig må vi fortsette å jobbe med holdninger og kunnskap, slik at færre setter seg bak rattet i påvirket tilstand.

Sommerens skumle paradoks:

Når ferien blir en farlig felle

Sola steiker og asfalten er tørr. Ferien venter. Likevel er sommeren den desidert farligste tiden på norske veier, og svaret ligger ikke i været, men i hodet ditt.

Av Jøran Ledal

De fleste av oss puster lettet ut når is og snø forsvinner fra veibanen. Vinteren, med sine mørke ettermiddager og glatte overraskelser, føles som den store fienden. Statistikken forteller imidlertid en helt annen og brutal historie.

Tall fra Statens vegvesen er krystallklare: Det er hele 72 prosent flere som dør i bilulykker om sommeren sammenlignet med vinteren. Juni, juli og august er konsekvent de mest dødelige månedene i trafikken. Ulykkene skjer ikke på tross av sol og bare veier. De skjer på grunn av det.

Dette er sommerparadokset. Den falske trygghetsfølelsen er den første psykologiske fellen vi går i. Når de ytre farene forsvinner, senker vi guarden og lar vår egen hjerne bli den største risikoen. Møteulykker og utforkjøringer, ulykkestyper som er tett knyttet til førerens tilstand, står for opp mot 80 prosent av dødsfallene.

Når hjernen kobler ut

Lange, monotone strekninger gjennom

sommer-Norge er vakre. Men de er også lunefulle. Her oppstår et fenomen kjent som «motorveihypnose». Hjernen din gjenkjenner kjøringen som en repeterende og lite krevende oppgave. For å spare mental energi, delegerer den ansvaret til en slags indre autopilot. Du kjører. Du styrer. Men du er ikke egentlig til stede. Tankene vandrer til hytta, til grillmiddagen, til jobben du nettopp forlot. Du havner i en «zombie-sone», og kan kjøre milevis uten å huske noe av det etterpå. Reaksjonstiden din på en uventet hendelse, som en elg i veibanen eller en bil som bråbrems, blir farlig forlenget.

Kamp mot klokka

Den andre siden av mynten er feriestresset. Bilturen er ofte ikke den idylliske starten på ferien vi ser for oss. Den er en kamp mot klokka. Du skal rekke en ferge. Barna skriker i baksetet. GPS-en krangler med partneren din om veivalget. Dette skaper et kognitivt tunnelsyn. Hjernen din blir så overbelastet at den filtrerer bort alt den mener er «uviktig».

Du låser blikket rett frem. Evnen din til å oppdage og reagere på farer i sidesynet blir dramatisk redusert.

Ironisk nok har vi en enorm blindflekk for vår egen utilstrekkelighet. Hele 9 av 10 bilister er enige i at uoppmerksomhet er farlig. Samtidig svarer utrolige 74 prosent at de selv sjelden eller aldri er uoppmerksomme. Dette er en blindflekk seniorrådgiver Rita Helen Aarvold i Statens vegvesen kjenner godt til. I forbindelse med kampanjen «Takk for oppmerksomheten» uttalte hun: «Vi har en tendens til å tro at vi har full kontroll selv om blikket flyttes fra veien, samtidig som vi blir utrygge av at andre gjør det samme. Sannheten er at bilkjøring er en oppgave som krever hele vår kapasitet. Det er det eneste du skal gjøre når du sitter bak rattet.»

Rus: Den livsfarlige forsterkeren

Inn i denne cocktailen av tretthet, stress og uoppmerksomhet kommer rus. MA – Rusfri Trafikk har ett kjernebudskap: Rus og trafikk hører aldri sammen. Om sommeren blir dette budskapet viktigere

enn noensinne. Rusmidler fungerer som en brutal forsterker på alle de psykologiske svakhetene vi allerede sliter med i feriemodus.

Er du litt sliten? Selv en liten mengde alkohol gjør deg betydelig trettet og øker risikoen for mikrosøvn. Er du stresset og irritabel på grunn av fergekøen? Alkohol senker terskelen for aggressivitet og farlige forbikjøringer. Dømmekraften din, som allerede er svekket av et avslappet feriemodus, smuldrer fullstendig opp. Tall fra Utrykningspolitiet (UP) viser at de ser en fem prosents økning i rusanmeldelser i sommermånedene. De som tas, har i snitt en promille på svimlende 1,5, et nivå som innebærer total svikt i reaksjons- og konsentrasjonsevne.

En av de største fellene er «dagen derpå». Sommeren er tid for grillfester, bryllup og sene kvelder. Mange setter seg i bilen morgenen etter og tror de er skikket til å kjøre. De tar feil. En avslørende undersøkelse Frende Forsikring har gjennomført, avdekker et skremmende holdningsproblem: Hver fjerde

norske mann innrømmer å ha kjørt bil uten å være sikker på om de var edru dagen derpå. Kroppen er fortsatt påvirket. Reaksjonsevnen er nedsatt. Konsentrasjonen er svekket. Du er en farligere sjåfør, selv om promillen er innenfor lovens grenser. I trafikken finnes det ingen trygg nedre grense.

Slik tar du kontrollen tilbake

Nyheten er heldigvis god. Du kan enkelt ruste deg mot sommerens skjulte farer ved å ta bevisste valg. Det handler om å flytte fokus fra å komme raskest mulig frem, til å komme trygt frem.

Gjør alt klart før du kjører. Still inn GPS-en. Finn frem spillelisten. Juster speil og sete. Ta den viktige telefonsamtalen. Alt du gjør mens bilen er i bevegelse, stjeler kritisk oppmerksomhet fra veien. Å fjerne blikket i bare tre sekunder i 80 km/t er i praksis det samme som å kjøre nærmere 70 meter i blinde.

Planlegg for pauser, ikke bare for ankomst. Stresset oppstår når tidsskjemaet er for stramt. Legg inn rikelig med tid,

Sommerulykkene i tall

Statistisk er det 72 % høyere risiko for å dø i en trafikku-lykke om sommeren enn om vinteren.

Møteulykker og utforkjøringer står for over 80 % av alle dødsulykker i sommermånedene.

Rus er en medvirkende faktor i gjennomsnittlig 22 % av alle dødsulykker på norske veier.

Foreløpige tall viste at 17 mennesker døde i trafikken i juli 2025. Dette var det høyeste antallet i juli måned siden 2016.

slik at en bomtur med fergen blir en mulighet for en is, ikke en krise. Gå ut av bilen i pausene. Strekk på beina og få frisk luft. Det bekjemper både tretthet og motorveihypnose.

Løs konflikter i ro. Hvis barna krangler eller stemningen blir dårlig, er løsningen enkel. Sving inn på nærmeste rasteplass og løs problemet mens bilen står stille. En krangel i 80 km/t er en livsfarlig distraksjon.

Nulltoleranse er ikke-diskuterbart. Drakk du alkohol i går kveld? Vent med å kjøre. Er du usikker, er du ikke i tvil. La bilen stå. En trygg ankomst er alltid verdt mer enn de timene du eventuelt sparer.

En trygg sommer på veien handler om å anerkjenne sine egne begrensninger. Kjør uthvilt. Kjør rusfritt. Kjør fokusert. Da blir bilturen det den skal være: en trygg og god start på en velfortjent ferie.

Et viktig skritt nærmere alkolås

MA – Rusfri Trafikk har i årevis kjempet for alkolås som et alternativ til førerkortbeslag. Nå er saken endelig løftet inn i forslaget til Norges viktigste plan for trafikksikkerhet. Erfaringer fra våre naboland viser en dramatisk nedgang i promillekjøring.

Av Nils Erik Gyland og Jøran Ledal

Arbeidet med å få utredet alkolås som et mulig alternativ til tap av førerrett for enkelte grupper, fortsetter med full styrke. For MA – Rusfri Trafikk har dette vært en fanesak i mange år. Nå har det kommet et etterlengtet gjennombrudd. I forslaget til Nasjonal handlingsplan for trafikksikkerhet på veg, foreslår regjeringen endelig å se på mulighetene for et alkolåsprogram etter modell fra Sverige og Finland. Dette er en seier for trafikksikkerheten.

Dagens ordning fungerer for dårlig. Når en promilledømt mister lappen, er det ingen garanti for at vedkommende slutter å kjøre. Tvert imot. Mange med et alvorlig rusproblem setter seg bak rattet likevel, uten førerkort og uten forsikring. Straffen løser ikke det underliggende problemet. Den skyver det bare ut i mørket, der konsekvensene kan bli enda verre for oss alle.

Svenskene får velge

I Sverige har de tenkt annerledes. Der får promilledømte et valg. De kan enten levere inn førerkortet for en lang

periode, eller de kan delta i et strengt alkolåsprogram. Velger de programmet, må de selv betale for installasjon av alkolås i bilen og forplikte seg til jevnlig legekontroller for å dokumentere rusfrihet. Resultatene er slående. Risikoen for å bli tatt for promillekjøring igjen er redusert med over 90 prosent for dem som deltar i programmet, sammenlignet med gruppen som bare mister førerkortet. Tallene lyver ikke.

Tett oppfølging

Et slikt program handler om mer enn bare teknologi. Alkolåsen er en fysisk sperre som hindrer fyllekjøring her og nå. Men den virkelige gevinsten ligger i den tette oppfølgingen. Deltakerne får hjelp til å ta tak i selve årsaken til at de kjørte i fylla. De beholder muligheten til å komme seg på jobb og delta i samfunnet, noe som er avgjørende for å lykkes med å endre livsstil. Man straffer den farlige handlingen, men hjelper mennesket bak.

Et viktig gjennomslag er et faktum. Alkolås er løftet inn i forslaget til ny

Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg 2026–2029. Nå skal det endelig undersøkes om dette er en reell mulighet i Norge.

Men forslaget i handlingsplanen er bare et første steg.

Nå starter den politiske kampen for å gjøre ord til handling. MA – Rusfri Trafikk kommer til å jobbe knallhardt for å sikre at Norge får et velfungerende og effektivt alkolåsprogram. Hver eneste ulykke forårsaket av rus er en tragedie som kunne vært unngått. Vi har ikke råd til å la dette verktøyet ligge ubrukt.

For oss er dette et enormt skritt videre. At problemstillingen nå er forankret i fagetatenes forslag, innebærer at arbeidet tas på alvor i det brede trafikksikkerhetsarbeidet.

En livsfarlig virkelighet

Hvorfor er dette så viktig? Tallenes tale er brutal. Analyser viser at rus har vært en medvirkende faktor i rundt 22 prosent av alle dødsulykker på norske veier. Forskning har vist at risikoen for å havne

Mer kunnskap om alkoholås

Hvordan den virker: En enhet koblet til bilens tenningsystem krever en godkjent blåseprøve før motoren kan startes. Moderne systemer krever også tilfeldige prøver underveis.

Sikkerhet mot juks: Mislykkede eller ignorerte prøver under kjøring loggføres, og kan i noen systemer utløse bilens horn og varsellys. Kamera verifiserer ofte hvem som blåser.

Brukt i Norden: Sverige, Finland og Danmark har etablerte ordninger der promilledømte kan kjøre med alkoholås som del av et kontroll- og oppfølgingsprogram.

Effektivitet: Evalueringer viser en dramatisk reduksjon i tilbakefall til promillekjøring blant deltakerne.

Status i Norge: Skal nå utredes som et tiltak i forslaget til Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg 2026–2029.

i en dødsulykke kan være flere hundre ganger høyere med 1,2 i promille sammenlignet med en edru sjåfør. Dagens sanksjoner, som bøter og inndragning av førerkort, er åpenbart ikke nok til å stoppe de farligste sjåførene.

Samtidig ser vi et annet problem. En rapport fra Statsforvalteren i Trøndelag (2026) avdekket at altfor mange pasienter med skadelig alkoholforbruk feilaktig får beholde førerkortet. Leger kvier seg for å oppfylle meldeplikten, fordi de er redde for å ødelegge tillitsforholdet til pasienten. Et førerkortbeslag kan bety tap av jobb og sosial isolasjon, noe som igjen kan hindre nødvendig helsehjelp. En alkoholås kan løse dette dilemmaet. Den flytter kontrollen fra legens kontor til selve bilen, og lar legen fokusere på behandling.

Slik fungerer det i praksis

En alkoholås er ikke bare et enkelt munnstykke. Det er en avansert datamaskin koblet til bilens tenningsystem. For å starte bilen, må føreren avgi en godkjent blåseprøve. Men hva hindrer en promil-

lekjører i å få en edru venn til å blåse for seg? Teknologien har effektive mottiltak. Systemet krever tilfeldige, nye blåseprøver underveis på turen. Ignorerer du kravet, eller blåser rødt, vil ikke motoren stoppe midt på motorveien. Det ville vært livsfarlig. I stedet loggføres hendelsen som et alvorlig brudd, og i enkelte systemer kan også bilens varslingssystemer aktiveres. Det blir umulig å fortsette kjøringen ubemerket.

Flere systemer bruker også et kamera som tar bilde av den som blåser, for å sikre at riktig person sitter bak rattet.

Knusende resultater i nabolandene

Både Sverige, Finland og Danmark har for lengst tatt i bruk alkoholås som en del av straffen for promillekjøring. Resultatene er knusende. I Danmark, hvor man har sammenlignet store grupper, falt tilbakefallsprosenten fra hele 30 prosent ned til kun 3,3 prosent for de som deltok i alkoholåsprogrammet. Erfaringene viser altså at teknologien fungerer akkurat som den skal.

Deltakerne i programmene unngår å

miste jobben, og de tvinges til å endre en livsfarlig adferd. Samtidig er det ikke en gratis løsning. I alle de nordiske landene er prinsippet at den dømte selv må dekke alle kostnader til installasjon, leie av utstyr og legeoppfølging.

Veien videre for Norge

Saken har fått økt aktualitet med forslaget til det fjerde førerkortdirektivet fra EU. Direktivet åpner for at personer med alkoholavhengighet kan beholde førerretten under strenge vilkår, nettopp ved bruk av alkoholås. I løpet av året har vi i MA hatt møter med Helsedirektoratet, Statsforvalteren i Trøndelag og Statens vegvesen om problemstillingen.

Det gjenstår fortsatt flere spørsmål før en norsk ordning kan bli en realitet. Hvilke grupper skal omfattes? Hvordan skal oppfølging og kontroll organiseres? MA – Rusfri Trafikk vil fortsette å være en aktiv pådriver og bidra med kunnskap i den videre prosessen. Målet er en løsning som redder liv på norske veier.

Rundt 50 delegater og gjester fra 16 avdelinger var samlet da MA – Rusfri Trafikk avholdt landsmøte på Scandic Hell i Stjørdal 5. og 6. juni. Gjennom to dager diskuterte organisasjonen handlingsplan, politisk plattform, nye satsinger og valgte ledelse for de kommende to årene.

Av Nils Erik Gyland

Landsmøtet er organisasjonens øverste organ og den viktigste møteplassen for medlemmer fra hele landet. Årets møte var preget av optimisme, engasjement og fokus på hvordan organisasjonen skal bidra til å nå de nasjonale trafikksikkerhetsmålene fram mot 2030.

Viktige år foran oss

Et gjennomgående tema under landsmøtet var den nye Nasjonale tiltaksplanen for trafikksikkerhet på veg 2026–2029. Dette er den siste tiltaksplanen før etappemålet for 2030 skal nås, og MA

– Rusfri Trafikk har fått ansvar for flere konkrete tiltak.

I sine innlegg pekte både styreleder Annette Jensen og generalsekretær Anders Skavdal på at organisasjonen står foran en viktig periode. Arbeidet med alkoholås, Fline-prosjektet, trafikksikkerhet knyttet til rus og holdningsskapende arbeid vil stå sentralt i årene som kommer.

Samtidig ble medlemsvekst, økonomi og sterke lokalavdelinger løftet fram som avgjørende for å lykkes.

Debatt om politikk og organisasjon

Landsmøtet behandlet en rekke saker som vil legge føringer for organisasjonens arbeid de neste to årene. Særlig organisasjonens politiske plattform og forslag til vedtektsendringer skapte engasjement og gode diskusjoner fra talerstolen.

Blant annet ble formuleringen om at støttemedlemmer ikke har stemmerett fjernet fra vedtektene. Samtidig ble kontingenten for støttemedlemmer økt fra 190 til 290 kroner per år.

Som vanlig ble det også vedtatt lands-

Alle delegater i landsmøtesalen. Alle bilder: NILS E. GYLAND

Anders Havdal går gjennom orientering fra administrasjonen.

Full gass mot 2030-målet

møteuttalelse. I år handler denne om å utrede alkohol som alternativ til tap av førerrett. Uttalelsen bygger på et tiltak MA allerede har fått inn i Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg, der organisasjonen skal bidra til å undersøke implementering av ordningen i Norge.

Gjenvalg på toppen

Det ble gjenvalg til organisasjonens to øverste verv. Annette Jensen fikk fornyet tillit som styreleder for de neste to årene, og Bjørn Arne Olsen ble gjenvalgt som nestleder.

Store deler av sentralstyret fortsetter også i kommende periode. Den eneste endringen var at Kristian Smøge fra Aust-Agder avdeling gikk ut av sentralstyret. Han ble takket for innsatsen gjennom flere år, samtidig som Svenn Iversen fra Ytre Østfold avdeling ble valgt inn.

Kunnskap og inspirasjon

Tradisjonen tro bestod landsmøtet av mer enn møter og vedtak.

Stjørdals ordfører Eli Arnstad hadde spilt inn en videohilsen til deltakerne og ønsket organisasjonen velkommen til kommunen.

Et av de faglige høydepunktene var

foredraget til Dagfinn Moe fra SINTEF. Han pratet engasjerende om forskning på ungdomshjernen, rus, hjernens belønningssystemer og hvordan stress påvirker menneskers valg.

På dag to holdt leder for MAs campingklubb, Alf Seim, et innlegg. Der fortalte han om verving, medlemsengasjement og aktivitet i campingklubben, samt inviterte alle som har lyst til å bli med.

Opplevelser og fellesskap

Landsmøtet handler også om det sosiale og muligheten til å møte likesinnede fra hele landet.

For ikke-delegater ble det arrangert en egen busstur til Trondheim med besøk til Nidarosdomen, Ringve Museum og en tur med veterantrikken.

Torsdag kveld ble deltakerne samlet til velkomstmiddag. Der var det musikalske innslag og mat, før den tradisjonsrike konkurransen i hesteskokasting i regi av campingklubben.

Fredag kveld var det duket for gallamiddag med underholdning i form av både sirkusshow og konsert fra lokale aktører. Etter middagen ble det også delt ut hedersbevisninger til medlemmer som gjennom mange år har gjort en betydelig innsats for organisasjonen.

Karin Bakklund og Tore Skjervold ble tildelt Trafikkplaketten, mens Kåre Simenstad fra Oppland avdeling og Kjell Einar Årslund fra Nordmøre og Romsdal avdeling mottok organisasjonens høythengende gullmedalje. Vel fortjent til dem alle!

Avslutningsvis ble det også kåret årets avdeling. Den gikk til Nordmøre og Romsdal for deres mange aktiviteter og initiativ i 2024 og 2025.

Klar for nye år

Da landsmøtet ble avsluttet lørdag, kunne delegater og administrasjon reise hjem med nye mål og en tydelig retning for arbeidet fremover.

Frem mot 2030 ligger nå viktige oppgaver knyttet til vårt trafikksikkerhetsarbeid. Gjennom arbeidet med alkohol, Fline-prosjektet, medlemsutvikling og påvirkningsarbeid skal MA – Rusfri Trafikk fortsette å være en tydelig stemme i kampen mot ruspåvirket kjøring.

Hjertelig takk til alle som deltok på årets landsmøte.

SE BILDER FRA LANDSMØTET

LANDSMØTET 2026

FLERE GLIMT FRA LANDSMØTET...

Generalsekretæren slapp ikke unna...

...og måtte bidra til sjongleringen av brennende fakler

En hilsen fra artistene til landsmøtet.

Kjell Einar Årslund får utdelt gullmedalje etter langvarig innsats for organisasjonen.

Det fikk også Kåre Simenstad. Begge noe rørt etter utnevnelsen.

Tore Skjervold mottar trafikkplaketten.

Karin Bakklund mottok trafikkplaketten.

Tre stykker på to hjul? Klart det går!

Derfor bør du kjøpe samme bil som en 65-åring:

Seniorennes hemmelighet

Gjennomsnittsalderen for en som kjøper en splitter ny Subaru i Norge er 65,2 år. For en Tesla-kjøper er den bare 43 år. Det er et gap på over to tiår. Man kan lett tenke at eldre sjåførere henger igjen i fortiden, at de velger det kjente og trygge. Det er feil.

Av Jøran Ledal

De har bare kjørt bil lenge nok til å vite hva som faktisk betyr noe i lengden. Ved å studere valgene de mest erfarne sjåførene tar, avdekkes en brutal og ærlig fasit på hva som utgjør en virkelig god bil. Det handler ikke om akselerasjon eller skjermstørrelse. Det handler om respekt for menneskekroppen.

Kunsten å komme seg inn og ut

Det største skiftet i bilmarkedet er overgangen til høyreiste biler som SUV-er. Den viktigste årsaken er så enkel som den er fundamental: det er vondt å sette seg inn i en lav bil. For å komme deg inn i en tradisjonell stasjonsvogn må du utføre en kontrollert knebøy, ofte kombinert med en vridning i ryggen for å komme under taket. Med alderen blir muskelstyrken dårligere og leddene stivere. Denne bevegelsen blir et smertefullt ork. Ergoterapeuter peker på at et høyt plassert sete, eller «H-punkt» som ingeniørene kaller det, løser alt. I biler

som Toyota RAV4 eller Skoda Enyaq er seteputen i høyde med hoftene dine når du står utenfor. Du setter deg ikke ned i bilen. Du glir sidelengs inn. Det er en revolusjon for alle med vonde knær eller stiv korsrygg, og en ren luksus for alle andre. Det er den viktigste grunnen til at de eldre forlater de lave bilene for godt.

En trone for ryggen

Når du først sitter i bilen, begynner neste test. Et dårlig sete kan ødelegge enhver langtur. Isjias og murrende smerter i korsryggen er folkesykdommer som forverres av feil sittestilling. Mange moderne seter er for myke. De lar bekkenet ditt rotere bakover, noe som flater ut den naturlige svaien i ryggen og legger et enormt press på mellomvirvelskivene. Erfarne sjåførere ser etter biler med en mer oppreist, «stol-lignende» sittestilling. Her er hoftene på linje med knærne, og ryggen får den støtten den trenger.

Sikten ut er like kritisk. En stiv nakke gjør det umulig å kaste et blikk over skulderen for å sjekke blindsonen. Derfor er biler med store glassflater og tynne takstolper, som den klassiske Subaru Forester, overlegne. De gir et panoramisk utsyn som minimerer overraskelser. For de eldste er ikke blindsonvarsler og 360-graders kameraer en luksus. Det er helt nødvendige hjelpemidler som kompenserer for kroppens begrensninger og gjør kjøringen trygg igjen.

Ekte knapper slår flate skjermer

Bilindustrien er besatt av store berøringssskjermer. Absolutt alt, fra klimaanlegg til setevarme, skal styres ved å pirke på en glatt flate. For en erfaren sjåfører er dette galskap. Det er direkte trafikkløst. For å treffe riktig i en undermeny må du fjerne blikket fra veien. Du må fokusere øynene på en lysende skjerm bare en halv meter unna. Dette stjeler dyrebar oppmerksomhet og kog-

Er du over middels høy, og kanskje litt plaget med en rygg som ikke liker å bøyes, bør du vurdere en bil som gjør innsteget enkelt.

Toyota RAV4 kommer med høyt plasserte seter, god oversikt og solid driftssikkerhet.

nitiv kapasitet. De mest erfarne bilistene foretrekker biler som har beholdt fysiske knapper for de viktigste funksjonene. Et stort, godt hjul for temperaturen kan du betjene i blinde, kun ved hjelp av muskelminne. Blikket forblir festet på veien. Det er ikke gammeldags. Det er overlegen sikkerhetsdesign.

Trygghet er den beste luksusen

Et langt liv på veien lærer deg én ting: en bil som stopper ved veiskanten, er verdiløs. For en pensjonist på fast inntekt er et bilhold uten tekniske overraskelser helt avgjørende. Dyre, uforutsette verkstedregninger er ikke bare en irritasjon. Det er en potensiell økonomisk krise. Dette forklarer den ekstreme merkeloyaliteten mange eldre har til japanske merker som Toyota, Subaru og Suzuki. Disse produsentene har bygget sitt omdømme på et enkelt løfte: bilen starter hver eneste morgen. Den bare virker. Massive undersøkelser bekrefter

dette. I den anerkjente britiske *What Car*-undersøkelsen knuste Toyota RAV4 all motstand. Den oppnådde en pålitelighetsscore på utrolige 97,6 prosent. For en bilkjøper som vil ha ro i sjelen, er slike tall den ultimate garantien. Det er en investering i forutsigbarhet.

Seniorvennlig bil er bedre bil for alle

Hva forteller alt dette oss? At en «seniorvennlig» bil egentlig bare er en usedvanlig godt gjennomtenkt bil. Egenskapene som holder en 75-åring med isjias smertefri på vei til hytta, er de samme som en sliten småbarnsforelder vil sette umåtelig pris på i hverdagen. De erfarne sjåførene har kuttet gjennom markedsføringsstøyen og velger bilene som fungerer best i praksis. Her er tre eksempler du bør vurdere, uansett alder:

Toyota RAV4: For deg som vil ha hybrid-motor og legendarisk driftssikkerhet. Et bunnsolid og forutsigbart valg med

perfekt innsteg.

Subaru Forester/Outback: For deg som prioriterer best mulig sikt og uslåelig fremkommelighet på vinterføre. Funksjon over form.

VW ID.4/Skoda Enyaq: For deg som vil ha elektrisk komfort. De er stillegående, har et enormt romslig interiør og en fjellstø, behagelig kjøreopplevelse.

Neste gang du skal kjøpe bil, glem hestekrefter og design et øyeblikk. Still deg selv et enkelt spørsmål i stedet: Ville en 65-åring med dårlig rygg godkjent dette setet?

Slik vil det nye EU-regelverket for

En ugjennomtrengelig jungel av apper, brikker og uforståelige priser har skapt lade-frustrasjon i årevis. Nå er det slutt. En ny og streng lov tvinger gjennom kortbetaling og setter knallharde krav til avstand mellom laderne langs veien. For deg betyr det én ting. Det skal bli like enkelt å fylle strøm som det var å fylle bensin.

Av Jøran Ledal

Rekkeviddeangsten har bitt seg fast i den norske folkesjela. Den gnager selv hos erfarne elbilister. Frykten for en stengt fjellovergang eller en uventet omkjøring som tapper de siste, dyrebare prosentene fra batteriet. Stortinget har nå levert en kraftfull medisin. Den heter AFIR, et EU-regelverk som er meislet inn i norsk lov og som stiller beinharde, matematiske krav til lade-infrastrukturen.

Ikke mer enn 60 kilometer

Det aller viktigste kravet er garantien om avstand. Garantien er krystallklar: Langs de store ferdsselsårene, det som på fagspråket kalles TEN-T-hovedveinettet, skal du innen utgangen av 2025 aldri ha mer enn 60 kilometer til neste offentlige ladepark. Seksti kilometer. Det er en lovfestet garanti. Men merk deg hvor den gjelder. Den gjelder på de store Europa- og riksveiene. På en mindre fylkesvei over fjellet har du ingen slik garanti. Disse nye ladeparkene skal

heller ikke være sinker. Hver enkelt må samlet kunne levere en effekt på minst 400 kW, og de må inneholde minst ett ladepunkt som alene kan gi 150 kW. Slik sikres både tilgjengelighet og hastighet, og kravene blir enda strengere frem mot 2030.

Tæpp kortet og lad

Den største revolusjonen skjer likevel ikke på kartet, men i lommeboka di. Hele bransjen tvinges nå til å ta et fundamentalt oppgjør med betalingskaoset den selv har skapt. Loven innfører en urokelig rett til det som på juristspråket kalles «ad hoc-lading». Det betyr at du skal kunne kjøpe en tjeneste der og da. Uten krav om forhåndsregistrering, uten å laste ned enda en app, og uten å overlevere personlige data for å få tilgang til strøm.

I praksis betyr det at alle nye hurtig- og lynladere med en effekt på over 50 kW

må utstyres med en terminal for kontaktløs kortbetaling. Du ruller inn, kobler til ladekabelen, tapper bankkortet. Ferdig. Nøyaktig slik du betaler for melk og brød i butikken. Operatørens lange kamp for å låse deg inne i egne apper, der de kunne samle verdifulle data om dine kjøremønstre, er over. De blir tvunget til å akseptere en enkel, anonym transaksjon.

Men veien dit var brolagt med hard politisk strid. For hva med de tusenvis av laderne som allerede står der ute? Et flertall på Stortinget, bestående av regjeringspartiene, SV og Venstre, brukte norsk handlingsrom til å gå lenger enn EU. De krevde at operatørene også måtte ettermontere kortterminaler på eksisterende ladere innen utgangen av 2025. De mente forbrukernes rett til en enkel hverdag veide tyngst. På den andre siden advarte Høyre og Fremskrittspartiet. De fryktet at de enorme kostna-

Andre elbil-hverdagen din

LADELØFTET: ENKLERE, TETTERE, TYDELIGERE

SLUTT PÅ APP-JUNGELEN

Alle nye hurtigladerne får krav om enkel kortbetaling

TETTERE MELLOM LADERNE

Maks 60 km mellom ladeparker på hovedveinettet

MER KRAFT, MINDRE KØ

Minimum 400 kW samlet effekt per ladepark

TYDELIG PRIS FØR DU LADER

Prisen per kilowatttime skal alltid vises før ladingen starter

dene ved en slik tvungen oppgradering ville føre til at fullt fungerende ladere i distriktene rett og slett ville bli lagt ned. Resultatet kunne paradoksalt nok blitt et dårligere tilbud i de områdene som trenger det mest.

Slutt på pris-kaoset, se opp for prisen

Hva koster egentlig strømmen du fyller? Til nå har svaret vært et kaos av ulike modeller. Noen operatører tar betalt per minutt, andre per kilowatttime (kWh), og atter andre bruker en forvirrende blanding av startgebyr og forbruk. Også dette tar den nye loven knekken på. Loven krever at prisen per kWh skal vises krystallklart og tydelig på en skjerm ved laderen før du starter ladingen. All tvil skal feies til side. Du skal vite nøyaktig hva du betaler for.

Drop in-pris

Vær likevel oppmerksom. Selv om betalingen blir enklere, er det ikke sikkert

den blir billigere. Loven tvinger frem muligheten til å betale med kort, men den regulerer ikke selve strømprisen. Selskapene står fritt til å sette en høyere «drop-in»-pris for kortbetaling, samtidig som de kan tilby rabatter og fordeler til lojale kunder som fortsatt bruker deres egen app. Enkelheten kan altså ha en prislapp. Det vil sannsynligvis fortsatt lønne seg å bruke appen til din faste operatør.

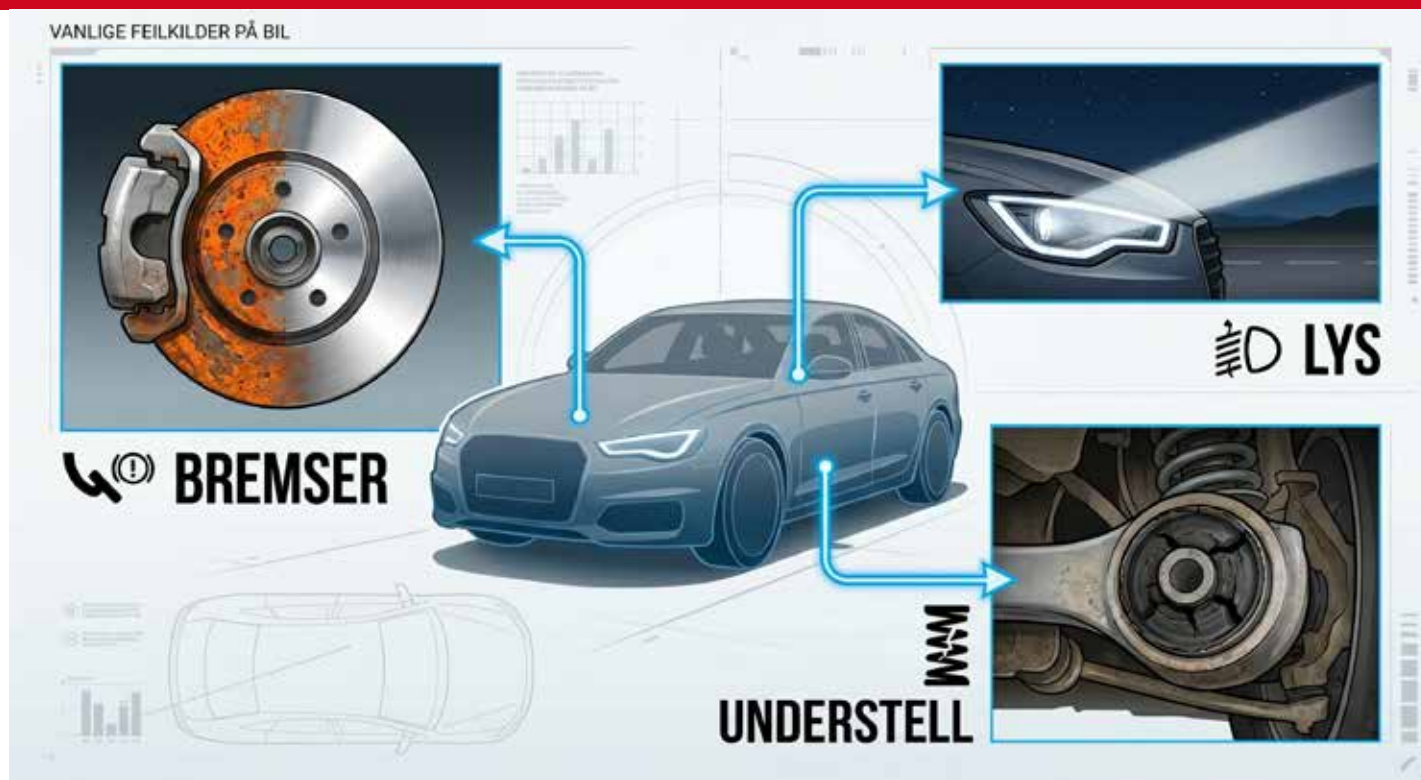
Samtidig pålegges operatørene å dele sanntidsdata om laderne sine. Er ladepunktet ledig, er det opptatt, eller er det i stand? Denne informasjonen skal være åpent tilgjengelig. Det betyr at navigasjonssystemet i bilen din endelig kan bli en pålitelig guide, som ikke lenger sender deg på bomtur til en defekt ladestasjon midt i feriestresset.

Færre barrierer

For deg som bilist betyr alt dette en

enklere, tryggere og langt mindre frustrerende bilhverdag. Loven bygger ned de kunstige barrierene som har gjort overgangen til elbil unødvendig komplisert. Den fjerner ikke rasfaren i vestlandsfjordene eller kapasitetsutfordringene i strømmettet. Men den fjerner app-kaoset, pris-usikkerheten og den digitale utestengelsen. Den elektriske fremtiden har endelig blitt voksen. Og den er blitt dramatisk mye enklere for deg som sjåfør.

STADIG DYRERE EU-KONTROLL

Kostnadene knyttet til EU-kontrollen skyter i været, og nesten halvparten av alle biler stryker på første forsøk. Strengere regler og nye biltyper skaper dyre fallgruver, men med enkle forberedelser kan du kutte regningen med tusenvis av kroner.

Av Jøran Ledal

Den periodiske kjøretøykontrollen, eller EU-kontrollen som vi alle kaller den, er blitt en stadig dyrere affære. Det handler ikke bare om generell prisstigning. Regelverket har endret seg fundamentalt. Antallet sjekkpunkter en kontrollør må gjennomgå er nesten doblet, fra 85 til rundt 150 punkter. Samtidig må hver enkelt mekaniker nå ha personlig sertifisering, og verkstedene er pålagt å investere i nytt, kostbart diagnoseutstyr.

Disse kostnadene er med på å drive opp prisen for selve kontrollen. Men det virkelige sjokket kommer ofte etterpå. Tall fra Statens vegvesen for 2023 er brutal lesning. Av 1,4 millioner kontrollerte biler, fikk hele 688 985 stempel som «ikke godkjent». Det er en strykprosent på nesten 48 prosent.

Bremser, lys og understell

Hvorfor stryker vi? Statistikken er kryss-

tallklar. Bremseanlegget er den desidert største synderen. Den vanligste enkeltfeilen, som alene felte over 151.000 biler, er rustne eller slitte bremseskiver. Tett etter følger farlig rust på bremsørør og nedslitte bremseklosser. Dette er en direkte konsekvens av norske forhold med veisalt og fuktighet. Problemet har eksplodert med elbilene, siden deres regenerative bremsing gjør at de mekaniske skivebremsene sjelden blir brukt hardt nok til å slite vekk overflaterusten.

Heldigvis finnes det et enkelt og gratis mottrekk. Ta med jevne mellomrom noen kraftige, kontrollerte nedbremsinger på en oversiktlig og trygg vei-strekning. Da tvinger du klossene mot skivene, skaper varme og fjerner rusten før den får satt seg som gravrust.

På andreplass kommer den mest unødvendige feilen av alle: lys. Utrolige 25 prosent av bilene strøk her. Den tredje

store feilkategorien er aksler, hjul og hjuloppheeng. Her er det slitte opphengskuler, foringer og ødelagte fjærer som dominerer feilstatistikken, spesielt på de stadig tyngre elbilene.

Nytt overvåkningskrav fra 2025

Kompleksiteten stopper ikke der. Fra 1. januar 2025 må verkstedene også samle inn data om bilens faktiske drivstofforbruk, et system kalt OBFCM. Dette gjelder bensin-, diesel- og hybridbiler registrert fra 2021. Målet er å sjekke hvor mye bilene faktisk slipper ut, sammenlignet med de offisielle tallene. Men du har en lovfestet rett til å reservere deg mot denne datainnsamlingen. Gi beskjed til verkstedet før kontrollen starter, så skal de ikke hente ut dataene.

Din sjekkliste før kontrollen

Mange tenker at moderne biler er for kompliserte til å gjøre noe selv. Den

AVANSERT OG DYRT: Bilens økte kompleksitet er en hovedårsak til at EU-kontrollen er blitt dyrere. Feil som før var mekaniske, er nå ofte knyttet til programvare og sensorer.

Verkstedets nye pengemaskin?

erfarne bilmekanikeren og bileksperten Benny Christensen er dypt uenig. I en kommentar til TV2 Broom slår han fast at det ligger et enormt potensial for besparelser i litt egeninnsats. Her er punktene du bør sjekke:

1. Alle lys. Gå systematisk over alt. Virker nærllys, fjernlys, blinklys, parklys, tåkelys og ryggelys? Få gjerne hjelp til å sjekke bremselysene. En ofte glemt feil er skiltlyset bak.
2. Sikt. Sjekk vindusviskerne foran og bak. De skal pusse ruten ren uten å legge igjen striper. Fyll opp tanken for spylervæske.
3. Sikkerhetsutstyr. Legg varseltrekant og refleksvest lett synlig i passasjeretset. Da slipper kontrolløren å lete.
4. For elbil/hybrid: Husk riktig ladekabel! Et nytt krav er at den løse ladekabelen som fulgte med bilen (ofte kalt nødla-

deren eller Type 2-kabelen) må tas med. Kontrolløren skal sjekke den for skader for å avdekke brannfare. Uten kabelen blir det automatisk en mangel.

Den farlige misforståelsen

Selv med en feilfri kontroll er det lett å gå i en annen felle. En fersk EU-godkjenning er ingen garanti for et problemfritt bilhold. Kontrollen er kun et øyeblikksbilde av bilens minimumskrav til sikkerhet og miljø. Den sjekker ikke motorens indre tilstand, girkassen, klimaanlegget eller skjult rust i dører og kanaler. Du kan ha en nylig godkjent bil som står overfor et kostbart motorhavari. Skal du kjøpe bruktbil, er en fullstendig tilstandsrapport den eneste tryggheten.

Ikke vent til siste liten

En klassisk felle er å vente til siste uke før fristen går ut. Bilbransjen advarer på det sterkeste mot dette. Er du sent ute

og bilen stryker, mister du all forhandlingsmakt. Du har verken tid til å fikse småting selv eller hente inn pristilbud fra flere verksteder. Da blir du tvunget til å ta det verkstedet som har en ledig time, nesten uansett hva de krever i pris.

Bruk kontrollseddelen smart

Men hva om bilen stryker på en alvorlig feil? Husk at du ikke er forpliktet til å reparere bilen der kontrollen ble tatt. Kontrollseddelen du får i hånden er et perfekt anbudsgrunnlag. Bruk den til å hente inn skriftlige pristilbud fra flere verksteder. Da ser du raskt hvor det er penger å spare. For mens EU-kontrollen aldri blir gratis, kan du med kunnskap og enkle forberedelser sikre at du kun betaler for det som er absolutt nødvendig. Ikke et øre mer.

50 000 har blåst – nå inntar

Nylansering: Prosjektleder Henrik Mittet Fossnes (t.h) sammen med hotellsjef på Caledonien Hotel i Kristiansand

Fline-prosjektet er en suksess. Over 50 000 nordmenn har sjekket promillen før de har satt seg bak rattet, og nå rulles tilbudet ut på sjøen.

Av Nils Erik Gyland

Over 50 000 promilletester. Det er den knallsterke fasiten for Fline-prosjektet til MA – Rusfri Trafikk. For å gjøre seg klare til en ny sommersesong, har teamet vært på en omfattende servicetur. De har reist landet rundt for å kontrollere, kalibrere og klargjøre de populære boksene som gir folk en gratis og enkel mulighet til å sjekke om de er kjørklare.

Brukes aktivt

Tallene er krystallklare. Tilbudet brukes aktivt, og en betydelig andel av testene skjer i morgentimene. Mange av brukerne oppgir at de planlegger å kjøre bil. Boksene treffer folk i akkurat den kritiske situasjonen der de må ta en avgjørelse om å la bilen stå.

Setter kursen mot Kiel

En av årets store nyheter er at Fline nå tar steget ut på sjøen. I mai ble en av maskinene plassert om bord på Color Line Magic, som seiler til Kiel. Dette er verdens største cruiseskip med bildekk, og plasseringen er selvsagt. For mange er båtturen en anledning for god mat og drikke. Da gir Fline-boksen en reell mulighet til å kontrollere promillen før man kjører av fergen og ut på norske veier. Målet er en permanent plassering på skipet. Maskinen er også utstyrt med tysk språkvalg for anledningen.

Stor aktivitet på hoteller

Suksessen bygger på en aktiv vinter

hvor boksene har vært strategisk utplassert på en rekke hoteller landet rundt. Steder som Fyri Resort i Hemsedal, Norefjell Ski & Spa, Son Spa og The Well i Oslo har gitt gjestene sine en ekstra trygghet. Målet har vært å plassere promillemålerne der folk faktisk er, spesielt i situasjoner der dagen derpå-promille er et reelt og ofte undervurdert problem.

Nå før sommeren er flere maskiner flyttet til nye steder for å nå sommergjestene. Blant de nye plasseringene finner vi Arendal Grand Hotel, Kragerø sentrum og Caledonien hotell i Kristiansand.

Smartere bokser gir bedre innsikt

Prosjektet er i konstant utvikling for å bli

promille-testerne fergene

Flineboksen returnerer til Arendal sommeren 2026. Her fra Grand Hotel.

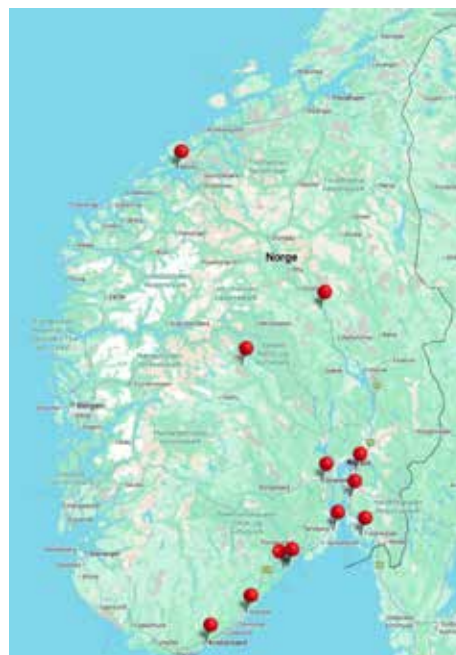
Også i Kragerø er det gode muligheter til å prøve en Flineboks. Der er de utplassert på både Kragerø resort og på Victoria hotel i sentrum.

et enda bedre verktøy. Programvaren har blitt forbedret, og nå kan brukerne krysse av for om de skal kjøre bil, båt, golfbil eller el-sparkesykkel. Denne funksjonen gir oss helt ny kunnskap om når og hvordan folk sjekker seg. Det gjør det enklere å dokumentere nøyaktig hva slags effekt boksene har i ulike miljøer. Alle maskinene har både norsk og engelsk språk.

Veien videre

MA – Rusfri Trafikk har store ambisjoner for Fline. Planen er å etablere boksene på enda flere strategiske steder, inngå nye samarbeidsavtaler og samle mer kunnskap om dagen derpå-promille. Erfaringene så langt er overveldende. Den

store interessen fra både publikum og partnere viser at prosjektet har truffet en nerve i folket.

Her står Flineboksene

Quality River Station, Drammen

Kragerø Resort

Victoria Hotel, Kragerø

Fyri Resort, Hemsedal

Quality Hotell, Tønsberg

Quality Hotell, Fredrikstad

Son Spa

Scandic Alexandra, Molde

The Well, Oslo

Grand hotell, Arendal

Caledonien Hotell, Kristiansand

Tilbud: Gratis og anonymt

Antall tester: Over 50 000

Frihetens grenser

Drømmen om den norske sommeren er for mange uløselig knyttet til friheten på fire hjul. Å kunne parkere bobilen eller campingvognen og våkne til fuglesang med storslått utsikt er selve kjernen av feriefølelsen.

Av Jøran Ledal

Men den friheten mange søker, er strengt regulert. Uten kunnskap om reglene kan drømmen fort ende i konflikter eller en unødvendig bot. Her er guiden du trenger for en vellykket og lovlig campingferie.

Ikke allemannsrett for bilen din

Den første og viktigste regelen er skillet mellom deg og kjøretøyet ditt. Allemannsretten bygger på prinsippet om "den uskyldige nyttesretten". Den gir deg en fantastisk rett til å ferdes og oppholde deg i norsk utmark, så lenge din tilstedeværelse ikke skader naturen eller er til sjenanse for grunneieren. Dette gjelder for ferdsel til fots.

Et tonn-tungt kjøretøy bryter med dette prinsippet. Derfor er bilen din underlagt et mye strengere lovverk: Motorferdselloven. I praksis betyr dette at all kjøring i terrenget – på gress, i lyng eller på skogbunn – er strengt forbudt. For at du lovlig skal kunne overnatte i eller ved bilen din, må kjøretøyet alltid stå parkert på en opparbeidet vei, veiskul-

der eller en parkeringsplass. Å kjøre selv bare to hjul ut i terrenget for å få bilen i vater for natten, er i de fleste tilfeller et lovbrudd.

De fire gylne reglene

Når bilen står lovlig parkert, er det Vegtrafikkloven og lokal skilting som regulerer selve kjøretøyet. Men i det øyeblikket du etablerer en leir utenfor bilen – enten det er med telt, taktelt, stoler eller markise – er det Friluftsløven som gjelder for oppholdet. Da må du forholde deg til disse grensene:

1. 150-metersregelen

Når du slår opp telt eller rigger en leir, må du være minst 150 meter i luftlinje fra nærmeste bebodde hus eller hytte. Dette er en absolutt grense for å verne om privatlivets fred. Det har ingenting å si om du kan se bebyggelsen eller ikke.

2. To-døgnsregelen

Denne regelen gjelder for opphold med telt eller taktelt på samme sted i

utmark. Etter to døgn må du enten flytte leiren din langt av sted, eller du må be grunneier om tillatelse til å bli lenger. For bilen gjelder egne parkeringsregler, ofte skiltet.

3. Innmark er forbudt sone

Allemannsretten gjelder kun i utmark (skog, fjell, kyst). All innmark – som er dyrket mark, jorder, enger, hager og gårdsplasser – er forbudt område for camping. Dette forbudet gjelder hele året. All overnatting på innmark krever grunneiers tillatelse, uansett sesong.

4. Sporløs ferdsel og bålforbud

En selvfølge for alle som er glad i naturen, er å forlate stedet slik du selv ønsket å finne det. Ta med deg alt avfall. Husk også det generelle bålforbudet fra 15. april til 15. september. Da er all åpen ild i og nær skog og mark forbudt. Lovven åpner likevel for å gjøre opp ild der det åpenbart ikke kan medføre brann, for eksempel på en grusplass langt fra vegetasjon.

Huskeliste for fricamping

150 meter: Minimumsavstand til hus/hytter for telt og leir.

2 døgn: Maksimalt opphold på samme sted for telt. For bil gjelder skilt.

15. april – 15. september: Generelt bålforbud i hele landet.

Innmark: All camping er forbudt uten grunneiers tillatelse – hele året.

Skal du ha maksimal frihet til å sovne og våkne der utsikten og idyllen er aller størst, kan det være lurt å pakke med et separat telt. Da kan du overnatte praktisk talt hvor du måtte ønske.

Kjøretøyet avgjør friheten din

Valg av fremkomstmiddel har direkte påvirkning på hvor stor frihet du faktisk har. En stor bobil gir maksimal komfort, men er også den som er mest bundet til vei og parkeringsplasser. Biler med taktelt er mer smidige, men juridisk sett er de likestilt med en bobil når teltet er slått opp. Soveplassen er låst til bilen, og bilen må stå lovlig parkert. Den største friheten får du ved å kombinere en vanlig personbil med et separat telt. Da kan du parkere bilen lovlig ved veien, ta teltet på ryggen og vandre langt inn i utmarken, helt frikoblet fra motorferdellovens begrensninger.

Unngå de klassiske fellene

Noen steder er presset fra turister så stort at reglene er strammet kraftig inn. Å tro at du kan finne en gratis plass her, er dessverre naivt. I turistmagneter som Lofoten og langs Atlanterhavsveien er det innført omfattende lokale forbud og parkeringsrestriksjoner. Her blir bobiler og campingturister systematisk kanali-

sert mot etablerte campingplasser.

Svinger du inn på en privat skogsbilvei, er det grunneier som bestemmer. Et enkelt, håndmalt treskilt med teksten "Camping forbudt" er like juridisk bindende som et offentlig skilt og må respekteres. Rasteplasser er bygget for hvile, ikke for ferie. Du kan fint ta en overnatting for å få nødvendig hvile, men å rigge til en full camp med stoler, bord og markise er ikke tillatt. Vær også obs på døgnhvileplasser for tungtransporten. Disse er forbeholdt yrkessjåfører og er ikke for ferierende bilister.

Populære apper som Park4Night kan være nyttige, men vær kritisk. Et tips som deles til tusenvis av brukere, kan føre til at et idyllisk sted blir overfylt og til slutt stengt av myndighetene. Det var akkurat dette som skjedde ved Sognsvann i Oslo.

Slik finner du de fredelige perlene

Hvordan kan du så unngå å føle at du bor i et tettepakket nabolag på ferien?

Løsningen er enkel: Tenk annerledes. Søk deg bort fra de mest kjente turistveiene langs kysten. De virkelig gode og konfliktfrie campingopplevelsene finner du i Norges enorme innlandsområder. De dype skogene i Innlandet, Trøndelag og Telemark har et gigantisk nettverk av skogsbilveier med få folk og færre forbudsskilt. Her er det enklere å overholde 150-metersregelen og finne den roen du leter etter. Bruk gjerne pålitelige, norske ressurser som bobilplassen.no for å finne verifiserte og lovlege steder.

Frihet under ansvar er nøkkelen til en vellykket tur. Med kunnskap om reglene og respekt for naturen og lokalsamfunnet, ligger alt til rette for en uforglemmelig norgesferie.

Kjør forsiktig, vis hensyn og ha en fantastisk, rusfri bilsommer på norske veier!

Klar og ung tale for en rusfri trafikk

Navn: Henrik Mittet Fossnes **Interesser:** Fotball (Arsenal, HamKam), ishockey (Storhamar), golf og venner
Alder: 25 år
Stilling: Prosjektleder, MA – Rusfri Trafikk **Kjøretøy:** Leiebil fra Hertz
Sivilstand: Single **Aktuell:** Ansvarlig for «Flineboksene»
Bosted: Frogner, Oslo (fra Løten)

Henrik Mittet Fossnes (25) kom fra studier i internasjonal ledelse for å selge et budskap, ikke et produkt. Nå spiller han en viktig rolle i arbeidet med å gjøre rusfri trafikk til et praktisk valg, ikke en moralpreken.

Av Jøran Ledal

Han kunne jobbet med salg, markedsføring eller merkevarebygging i næringslivet. Studiene i International Management pekte i den retningen. Likevel sitter Henrik Mittet Fossnes i kontorlokalene til en ideell organisasjon, dypt engasjert i å forhindre at folk kjører i rus. Hvorfor?

– Alle prøver å selge noe, sier han konstant.

Han lener seg ivrig frem.

– Enten du jobber i en bedrift eller en organisasjon, selger du et produkt, en tjeneste eller et budskap. Det å komme fra et kommersielt tankesett og få jobbe med noe som har en så tydelig samfunnsverdi, føles utrolig matnyttig. Trafikksikkerhet er så konkret. Det handler om valgene folk tar i hverdagen, på vei hjem fra fest eller på hyttetur.

Handling foran holdning

Og hverdagen for Henrik er alt annet enn teoretisk. Som prosjektleder har han blant annet hovedansvaret for

«Flineboksene». Prosjektet handler om å plassere presise alkomålere på steder der folk ferdes, som hoteller og festivaler, slik at gjestene kan promilleteste seg selv før de setter seg bak rattet. Særlig dagen derpå.

Resultatene er slående. I en pilotfase sommeren 2024 fikk de 8000 tester på seks måneder. Etter å ha justert plasseringene til steder med høyere alkoholkonsum og større sjanse for bilkjøring, får de nå ofte 8000 tester på bare to måneder. Tallene bekrefter det Henrik brenner for. Folk ønsker å ta riktige valg, de trenger bare verktøyene.

– Unge trenger ikke flere folk som ber dem skjerpe seg. De trenger enkle løsninger og sosiale normer som gjør det trygge valget til det letteste. Mange ruskjørere er ikke de som bevisst kjører hjem fra puben. Det er de som tenker at 'jeg stoppet jo å drikke for mange timer siden, så dette går fint'.

Jobben har også endret hans egen tankegang. Han er oppvokst på Løten, et

sted der bilen ofte er en nødvendighet. Han innrømmer at bevisstheten rundt dagen-derpå-kjøring har skjerpet seg kraftig etter at han begynte i MA.

– Før tenkte vi i kompisgjengen kanskje ikke så mye over om det var greit å kjøre til McDonald's klokken 12 dagen etter en fest. Nå vet vi bedre. Vi snakker mer om det.

Fra frykt til forståelse

Mange tidligere ruskampanjer har spilt på frykt. Bilder av bilvrak og knuste liv. Henrik tror den tiden er forbi. Han har dyp respekt for historien og engasjementet i organisasjonen, men ser at kommunikasjonen må endres for å treffe nye generasjoner.

– Vi må fortsatt være tydelige på alvoret, men uten å snakke ovenfra og ned. Hvis budskapet bare er «død og ulykke», føles det veldig fjernt fra egen virkelighet. Spiller vi heller på usikkerheten rundt egen promille dagen derpå, treffer vi mye bedre.

Henrik vil skape en kultur der det er like vanlig å teste seg for dagen derpå-promille som å knyte skoene.

FOTO: NILS E. GYLAND

Han forteller om en opplevelse som satte spor. På Tydalfestivalen kom en jevnaldrende gutt bort til standen deres. Han var helt knust etter å ha mistet førerkortet.

– Han fortalte at han hadde slått opp med dama, var lei seg og bare ville hjem. Både han og jeg var enige om at kjøringen var idiotisk, men han trengte ikke høre det for niende gang fra meg. I stedet for å gi ham en pekefinger, møtte jeg ham med forståelse.

Det er her kjernen i Henriks filosofi ligger. Å forstå kulturen rundt bil, risiko og følelser, uten å dømme. Unge menn kommer til å ta risiko. Oppgaven er å lære dem forskjellen på en sunn utfordring og et direkte farlig valg.

Veien videre

Henrik tusler 2,5 kilometer til jobben hver dag, over Rådhusplassen i Oslo. Det gir tid til å tenke. Han er fornøyd med å bo i kollektiv med venner og bruker fritiden på fotball, ishockey og

golf. Men jobben er aldri langt unna tankene. Han er en del av et lite, men svært engasjert team, der nye ideer stadig er på bordet.

– Vi må være der de unge er. På TikTok, på festivaler, med et språk de kjenner seg igjen i. Vi sier ikke 'ikke drikk'. Vi sier 'hvis du skal kjøre dagen etter, må du planlegge'.

Han er overbevist om at en rusfri trafikkultur ikke skapes gjennom lover alene. Den bygges i hverdagen. På hytteturen, i vennegjengen og i båthavna. Ved å gjøre det enkelt å sjekke seg, lett å bytte sjåfør og normalt å si nei.

Hva er den største misforståelsen voksne har om unges holdninger til rus i trafikken?

– At unge ikke bryr seg, ellter at de mangler moral. Mitt inntrykk er at de har tydelige grenser og ønsker å gjøre det riktige. Problemet oppstår i uventede situasjoner. Voksne bør være mindre opptatt av å fortelle unge det de alle-

rede vet, og heller hjelpe til med å gjøre det enklere å ta riktig valg i praksis.

Hvis du fikk ubegrensede midler til ett tiltak, hva ville du gjort?

– Landsdekkende promillemålere overalt! På festivaler, hoteller, parkeringshus og barer. Jeg vil skape en kultur der det er like vanlig å teste seg for promille før man kjører dagen derpå, som det er å knyte skoene. Hvis en person blåser én gang og får seg en overraskelse, så lærer de til neste gang.

Hva skal til for at en 20-åring velger å engasjere seg i MA i dag?

– De må se en konkret effekt av tiden de bruker. I stedet for å si «meld deg inn, så kan du bli med på møter», må vi spørre: «Har du lyst til å gjøre dette konkrete oppdraget?» De vil ha tydelige oppgaver og reell påvirkning, ikke bare bli brukt som pynt for at vi skal se moderne ut.

Funksjonene du MÅ kunne i den nye bilen din

Moderne biler er stappfulle av avansert teknologi som skal redde liv. Men under halvparten av oss får opplæring i hvordan den virker. Det skaper livsfarlige situasjoner på veien.

Av Jøran Ledal

Du setter deg inn i din splitter nye bil. Lukten av nybil. Stillheten. Følelsen av trygghet. Men du sitter ikke lenger i en ren mekanisk innretning. Du sitter i en rullende datamaskin. Komplekse algoritmer og et nettverk av sensorer overvåker alt du gjør. De har ett formål: å holde deg i live. Samtidig har det oppstått et farlig paradoks. Mens bilene teknisk sett aldri har vært sikrere, har de heller aldri krevd mer teknologisk innsikt av sjåføren.

Kunnskapsvakuum

En alarmerende undersøkelse fra Trygg Trafikk viser at færre enn halvparten av alle nybilkjøpere får en grundig opplæring av forhandleren. Tenk på det. Du får overlevert nøklene til en avansert maskin, men uten den nødvendige bruksanvisningen. Dette etterlater et farlig kunnskapsvakuum i den norske bilparken. Sjåfører kastes ut i trafikken uten å forstå verken mulighetene eller de kritiske begrensningene i bilens elektroniske hjerne.

Den mest synlige endringen i bilkøpeen er overgangen fra fysiske knapper til store berøringsskjermer. Industrien kaller det et fremskritt. Trafikksikkerhetseksperter kaller det en katastrofe. Distraksjon er årsaken til nesten en tredjedel av alle dødsulykker, og skjermene har forverret denne statistikken dramatisk.

Forskning er nådeløs. Å se ned på skjermen i noen sekunder betyr at du kjører mange meter i blinde. Tall fra forsikringsbransjen anslår at hele 100.000 uhell her til lands kan knyttes direkte til skjermbruk. Det er ikke lenger en teoretisk bekymring. Det er en målbar og kostbar realitet.

En fysisk knapp kunne du føle deg frem til. Muskelminnet gjorde jobben. En glatt glassflate krever derimot din fulle visuelle oppmerksomhet. Du må se ned for å finne menyen, se ned for å treffe ikonet, og se ned for å bekrefte valget. I mellomtiden ruller bilen videre, uten at du følger med. Før du justerer noe som helst på skjermen, må du derfor lære

deg bilens stemmestyring. Den er der av en grunn.

Systemene du MÅ mestre

For å kjøre trygt, må du kjenne teknologien som er ment å redde deg. Ikke bare vite at den finnes, men forstå hvordan den reagerer og når den kan feile. Her er ekspertenes absolutte minimumsliste.

1. Automatisk nødbrems (AEBS)

Dette er bilens viktigste livvakt. Systemet bruker radar og kamera til å overvåke trafikken foran deg. Hvis en kollisjon er nært forestående og du ikke reagerer, vil bilen først varsle med lyd og lys. Deretter bremses den selv, med full kraft om nødvendig. Men systemet er ikke idiotsikkert. Sensorer dekket av snø, is eller skitt blir blinde. Like kritisk er det å være forberedt på såkalt "fantombremsing", der bilen plutselig bråbremses for en skygge eller et veiskilt. Du må vite instinktivt at et bestemt trykk på gasspedalen overstyrer systemet, slik at

BILENS NYE IQ: DIN GUIDE TIL Å OVERLEVE TEKNOLOGIEN

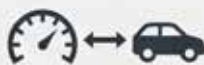
Tre systemer du absolutt må mestre.

1. AUTOMATISK NØDBREMS (Livvakten)

Bremser for farer du ikke ser.

*Fare for fantombremsing.
Hold sensorer fri for snø og is!*

2. ADAPTIV CRUISEKONTROLL (Soveputen)

Holder avstand på motorveien.

Et komfortsystem, ikke en livredder. Skal av på vinterføre!

3. FILHOLDERASSISTENT (Gjeterhunden)

Styrer deg tilbake i filen.

Irriterende, men livsviktig. Ikke skru den av uten god grunn.

DU ER ALLTID SJEFEN

Vegtrafikkloven gir deg ansvaret – uansett hvor smart bilen er.

De to hovedtypene

Det er helt avgjørende å forstå forskjellen mellom de to hovedtypene førerstøtte. De er laget for helt ulike formål.

NØDSYSTEMER er din usynlige livvakt. De ligger i bakgrunnen og aktiveres kun i kritiske øyeblikk for å hindre en ulykke. Eksempler er automatisk nødbremse (AEBS) og antiskens (ESP). Du merker dem sjelden, men de er der når du trenger dem som mest.

KOMFORTSYSTEMER er laget for å avlaste deg under normal kjøring. De gjør turen mer behagelig, men de er også en kilde til uoppmerksomhet. Eksempler er adaptiv cruisekontroll (ACC) og filholderassistent (LKA). Faren oppstår når du behandler disse som sikkerhetssystemer og stoler blindt på at de ordner opp.

Ta aktivt kontroll

Ekspertene er enige: Du må ta aktivt kontroll over bilens teknologi. Bruk denne listen ved overtakelse av ny bil.

1. **KREV OPPLÆRING:** Ikke forlat forhandleren før selgeren har gitt deg en grundig, praktisk gjennomgang av skjermen og sikkerhetssystemene. Nekt å overta bilen hvis du føler deg utrygg.
2. **TEST I FRED:** Kjør umiddelbart til en tom parkeringsplass. Test ut hvordan nødbremsen kjennes og hvilke lyder filvarsleren lager. Bli kjent med bilens reaksjoner i trygge omgivelser.
3. **RYDD SKJERMEN:** Bruk tid i oppkjørselen på å organisere apper og snarveier på skjermen. Legg de viktigste funksjonene lett tilgjengelig, slik at du slipper å lete i menyer mens du kjører.
4. **LÆR DEG STEMMEN:** Øv på å bruke stemmestyringen mens bilen står stille. Finn ut nøyaktig hvilke kommandoer som fungerer for å ringe, navigere eller endre temperatur.
5. **HOLD DET RENT:** Gjør det til en vane å rengjøre området foran kameraet i frontruten og radaren i grillen. Snø, is og skitt setter livsviktige systemer ut av spill.

du unngår å bli påkjørt bakfra.

2. Adaptiv cruisekontroll (ACC)

En fantastisk avlastning på motorveien, men en farlig sovepute. ACC holder ikke bare farten, den holder også avstanden til bilen foran. Faren er at du mentalt kobler ut. Du slutter å aktivt kjøre bil. Forskning fra TØI viser at førere som bruker ACC, blir mindre årvåkne og tar mer risiko. Systemet er et komfortsystem, ikke et sikkerhetssystem. På krevende norsk vinterføre, med glatte veier og dårlig sikt, skal den adaptive cruisekontrollen slås av. Punktum.

3. Filholderassistent (LKA)

Dette systemet er kanskje det mest ir-

riterende, men også et av de viktigste. Kameraet i frontruten leser filmerkingen. Er du på vei ut av feltet ditt uten å bruke blinklys, vil bilen aktivt styre deg tilbake. Mange skruer av denne funksjonen fordi den konstante "nappingen" i rattet på smale norske veier oppleves som masete. Rådet fra Trygg Trafikk er likevel krystallklart: Ikke gjør det. Du vet aldri når det ene sekundet med uoppmerksomhet inntreffer. Det er i akkurat det øyeblikket systemet er der for å hindre en møteulykke. Unntaket er veier med svært dårlig oppmerking eller isete spor, der et uventet styreinngrep kan fremprovosere en skrens.

Selv om bilen din har "ProPilot" eller

"Autopilot", er det norske lovverket uendret. Vegtrafikkloven slår fast at føreren til enhver tid skal ha full kontroll. Du kan aldri skyldes på teknologien. Ansvaret kan ikke delegeres til en datamas-kine. Kjører du på bilen foran fordi den adaptive cruisekontrollen feilberegnet, er det din feil. Alltid.

Markedsføringen gir deg en falsk trygghet. Sannheten er at vi er svært langt unna selvkjørende biler. I det sekundet situasjonen blir for kompleks for sensorene, gir systemet opp. Den overlater ansvaret tilbake til deg. Sørg for at du er klar til å ta imot.

BILOMTALE

ZEEKR X (PRIVILEGE AWD)

Motor: To elektriske, 4x4

Effekt: 496 hk / 543 Nm

0-100 km/t: 3,7 sek

Toppfart: Ikke oppgitt

Forbruk: 18,3 kWt per 100 km

Rekkevidde: Opptil 415 km (WLTP)

Bagasjerom: 404 l (+21 l frunk)

Lengde x bredde x høyde: 443 x 183 x 156 cm

Vekt: 1 960 kg

Hengervekt: 1 600 kg

Pris: Fra 449 900 kroner (kampanje)

Førermiljøet i Zeekr X er en blanding av luksus og høyteknologi. I motsetning til minimalistiske konkurrenter, har den både en stor midtskjerm, en egen instrumentskjerm bak ratet og et avansert Head-Up Display.

Lys og luftig: Et stort panoramatak og en akselavstand på hele 2,75 meter gir en imponerende romfølelse i Zeekr X, spesielt for passasjerene i baksetet.

Motorføreren har samlet inntrykk fra en rekke internasjonale og norske tester av Zeekr X. Konklusjonen er todelt: Bilen er et mesterstykke av ingeniørkunst med vanvittig ytelse og smarte, praktiske løsninger. Samtidig kjemper den med en programvare som kan drive selv den roligste sjåfør til vanvidd. Her er styrkene og svakhetene du må kjenne til.

Av Jøran Ledal

Zeekr X er en kompakt-SUV fra kinesiske Geely, eieren av Volvo og Polestar. Med designet tegnet i Göteborg, er bilen ment å treffe europeiske bilkjøpere midt i hjertet.

Den bygger på samme SEA-plattform som Volvo EX30, men er strukket for å være en større og mer familievennlig bil. For 2026-årgangen har den fått en kraftig oppgradering med mer effekt, større bagasjerom og for en av modellene, revolusjonerende ladehastighet.

Spørsmålet er om de praktiske forbedringene er nok til å veie opp for de digitale frustrasjonene.

Rå kraft og vinterkontroll

Det første som slår deg med toppmodellen Privilege AWD er den voldsomme kraften. Hele 365 kW, eller 496 hestekrefter, skyter bilen fra 0 til 100 km/t på 3,7 sekunder. Det er sportsbilytelser i en familiebil.

På glatte norske vinterveier blir denne kraften temmet av et avansert firehjuls-trekkssystem som bruker elektronisk momentvektoring for å lynraskt fordele kreftene dit grepet er best. Resultatet er en trygg og forutsigbar fremkommelighet.

Bilen har varmepumpe som standard, noe som reduserer rekkeviddetapet i kulda til et forventet nivå på 22-27 prosent. I praksis betyr det at du kan forvente mellom 240 og 280 kilometer på en vanlig vinterdag med temperaturer ned mot minus 10-15 grader.

Systemet for forvarming av batteriet er effektivt, men det har en programvarefeil: det slår seg ikke av automatisk. Det kan føre til at verdifull strøm sløses bort mens bilen lader.

Et lademonster – med en vri

Lading er et av bilens sterkeste kort, men med en viktig forskjell mellom

modellene. Mens firehjulstrekkere har en god, men ikke oppsiktsvekkende ladeeffekt på 150 kW, har den bakhjuls-drevne Long Range-utgaven fått et helt nytt LFP-batteri.

Dette «Golden Battery» kan ta imot hele 230 kW på et vanlig 400-volts anlegg. Det gir en ladetid fra 10 til 80 prosent på bare 18 minutter. Du rekker knapt å spise ferdig burgeren før bilen er klar for neste etappe.

Toppmodellen må beholde sitt NMC-batteri for å kunne levere nok strøm til den voldsomme effekten, og bruker derfor rundt 29 minutter på samme ladeøvelse. En stor fordel med LFP-batteriet er at det tåler å bli ladet til 100 prosent jevnlig, uten at det sliter på batterihelsen.

For en norsk familie er de praktiske egenskapene avgjørende. Her leverer Zeekr X varene, spesielt etter 2026-opp-

ZEEKR X (PRIVILEGE AWD)

Svensk design, kinesisk kraft – og en digital barnesykdom

graderingen.

Bagasjerom: Oppgradert med 47 liter til 404 liter bak. Det er mer enn nok for de fleste.

Frukt: Et lite rom på 21 liter foran, perfekt for en skitten ladekabel.

Hengerfeste: Bilen kan trekke henger på solide 1600 kg.

Skiluke: Endelig er en etterlengtet skiluke på plass i bakseteryggen.

Den lange akselavstanden på 275 cm gir svært god benplass i baksetet, og utklasser den trangere slektningen Volvo EX30.

En ulempe er at gulvet i baksetet er ganske høyt på grunn av batteripakken. Voksne kan derfor oppleve manglende lårstøtte og en ubehagelig sittestilling på langtur. For barn er dette derimot ikke noe problem.

Det digitale formynderiet

Til tross for den strålende maskinvaren, sliter bilen med en umoden programvare.

Det største irritasjonsmomentet er de overaktive assistansesystemene. Et kamera overvåker sjåføren konstant. Ser du på senterskjermen for lenge for å justere temperaturen, svarer bilen med høye varsellyder om at du er uoppmerksom. Flere testere beskriver systemet som «vanvittig irriterende».

Filholderassistenten er like masete, og gjør ofte brå og nervøse korrigeringer i rattet på svingete vei. Mange forteller at det første de gjør før kjøring er å grave seg ned i menyene for å deaktivere disse systemene. Bilen plages også av en rekke småfeil, som uforklarlige «pling-plong»-lyder, en mediespiller som starter av seg selv når man åpner en dør, og en navigasjon som kan bomme grovt

på beregnet rekkevidde ved ankomst.

Design på godt og vondt

Visuelt skiller Zeekr X seg ut med et skarpt og futuristisk design. Et omdiskutert valg er de rammeløse dørene. Det ser stilig ut, men flere tester rapporterer om merkbar vindsus i motorveihastigheter, noe som bryter med den ellers gode støydemperingen og komforten i bilen. Mangelen på tradisjonelle, fysiske dørhåndtak er et annet eksempel på at form noen ganger har gått foran funksjon.

Konklusjon

Nye Zeekr X er en bil med to ansikter. Den tilbyr en pakke med ytelser, praktiske løsninger og utstyrsnivå som er nesten umulig å matche i denne prisklassen. Den utklasser Volvo EX30 på plass og familievennlighet, og tilbyr en firehjulsdrift Kia EV3 ikke kan levere.

ACCEPT ✓
SERVICEPARTNER

Kjellstad Næringspark
St. Hallvards vei 3, 3414 LIERSTRANDA
Tlf. 32 22 60 60

Asbjørn Næss
Transport AS

Holmfossveien 12, 3282 KVELDE
Tlf. 33 15 65 00

Forus
Storbilskole

- EN DEL AV TK TRAFIKKSKOLE
Larsamyrå 10, 4313 SANDNES
Tlf. 970 80 153

NAPIER

Hovlandsvegen 18, 5443 BØMLO
Tlf. 53 42 44 00
napier.no

AUTOTEAM.no
TRAFIKKSKOLE

Brogata 10D, 2000 LILLESTRØM
Tlf. 63 81 81 01

BilXtra
VEKSTRETT

KREKKES AUTOREP. AS
REP. AV ALLE BILMERKER
2653 Vestre Gausdal
Tlf. 414 49 309
www.krekke.no jon.harald@krekke.no

Lastebilcenteret AS

Moen Industriområde 38
3622 SVENE
Tlf. 32 70 05 19

Aulie

Gjett til alle!
**NYBAKTE LOMPER
OG LEFSER!**
www.aulie.no

NORVALD
JØRGENSEN

Lysnesveien 89
9372 GIBOSTAD
Tlf. 476 38 000

TAXI 03550
ROMERIKE

VIKING
REDNINGSTJENESTE

Nyland Maskin AS
Gamlevegen 1, 6826 BYRKJELO
Tlf. 957 06 000

veng
BILDELER

Lørenfaret 1 B, 0580 OSLO
Tlf. 23 18 08 80

BODØ BILSKADESENTER
Speiderveien 2 | 8008 BODØ | Tlf. 75 50 02 60

Bil
& **Lakkservice AS**

Ropnesvegen 69 | 9107 KVALØYA | Tlf. 966 99 559

Get it
Trafikkskole

Kolltjernvegen 12 | 2316 HAMAR | Tlf. 951 10 387

AUT. MASKINENTREPRENØR
Olav Martin Sævi

Oscar Omdals terrasse 21
4656 HAMRESANDEN
Tlf. 481 68 200

Johansen Maskin og Tjenester

Brufloet 44
3660 RJUKAN
Tlf. 915 43 958

GRIMSTAD
planter

Grimstad
Planteskole AS

Rosholt
4885 GRIMSTAD
Tlf. 37 25 25 50

FIRDA BILLAG
Ditt sikreste val

Storehagen 4
6800 FØRDE
Tlf. 57 72 50 00

KONGSBERG
TRAFIKKSKOLE.NO

Bil • MC • Moped • Tilhenger
• Trafikktilleggskurs

Skolegata 17
3611 KONGSBERG

OMNIA
BILOMBYGGING

Midtunlia 17
5224 NESTTUN
Tlf. 920 48 420

sigdal
STUDIO SIGDAL DRAMMEN

Borgan
Kjøkken og Bad

Tordenskiolds gate 26
3044 DRAMMEN
Tlf. 32 88 88 90
Mobil 476 80 614

Mekonomen
Bilverksted

Bremsnes
Bilverksted AS

Averøyveien 8
6530 AVERØY
Tlf. 71 51 11 90

Bjerkreim kommune
bjerkreim.kommune.no

Hamar kommune
hamar.kommune.no

Løten kommune
loten.kommune.no

Hurdal kommune
hurdal.kommune.no

Halden kommune
halden.kommune.no

Lesja kommune
lesja.kommune.no

Vardø kommune
vardo.kommune.no

Samlet til grillaften

Grillaften ved MA - Indre Østfold sin lokale møteplass. Ca 15 personer ble samlet og vi er svært så fornøyd, opplyser avdelingen.

Nor bilpleie AS

Henrik Bulls veg 48
2069 JESSHEIM
Tlf. 63 97 36 46

Fjellheim Drift og Service AS

Knotteveien 346
7777 NORD-STATLAND
Tlf. 915 83 272

Ap Transport AS

Somakroken 6
4312 SANDNES
Tlf. 930 91 873

Byggmester Ole Granstøl

Hødneboveien 197
4990 SØNDELED
Tlf. 954 63 884

TØMRA BILVERKSTED AS

47 93 30 60

Selbuvegen 695, 7584 SELBUSTRAND

BOAS AS

Bygdøy Allé 10
0262 OSLO
Tlf. 900 28 029

Flisa Taxi DA

Negardssvingen 8
2270 FLISA
Tlf. 62 95 00 99
Mobil 959 50 130

JKE Design Levanger AS

Gamle Kongeveg 57
7604 LEVANGER
Tlf. 74 08 50 00

Elpunkt AS

Fruktveien 9
4635 KRISTIANSAND S
Tlf. 38 69 95 00

Julius Grøtjorden, Tur og Taxi

Borgegrendvegen 272
3630 RØDBERG
Tlf. 900 20 725

Nils Ivar Braathen AS

Horgeneveien 37
3303 HOKKSUND
Tlf. 913 94 618

Nyhus Transport AS

Roaveien 6
3534 SOKNA
Tlf. 414 56 705

Nonslid Bilservice AS

Skjoldavikvegen 178
5574 SKJOLD
Tlf. 52 76 21 00

Påls vei 3, 8008 BODØ
Tlf. 75 50 87 44

Ramlo Sandtak AS

Industriv 63
7080 HEIMDAL
Tlf. 962 25 300

Rustad Transport AS

Storfjellveien 16
8530 BJERKVIK
Tlf. 76 96 38 80

Handyman Roar Børte

Åsvegen 69
4708 VENNESLA
Tlf. 909 82 881

Bademiljø Kongsberg

Fløterveien 2
3617 KONGSBERG
Tlf. 32 73 51 80

WWW.FLYTTEBYRA.NO

Vestre Brugate 12
3300 HOKKSUND
Tlf. 936 34 444

Randsfjord Tømmer AS

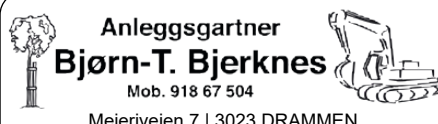
Martegutua 17
2770 JAREN
Tlf. 952 03 633

Dunamis Technology AS

Torget 2
1767 HALDEN
Tlf. 69 68 49 00

Langøen Bilverksted

Bjørumsvn 16
4820 FROLAND
Tlf. 37 03 70 30

Mob. 918 67 504
Meieriveien 7 | 3023 DRAMMEN

BETE-ASFALT AS

Alt innen asfaltering
olejs@bete.no • 479 35 650

Hokksund Camping AS

Stryken 73
3303 HOKKSUND
Tlf. 32 75 42 42

Osebakken Motorservice AS

Kollskjeggvegen 1
3917 PORSGRUNN
Tlf. 35 55 88 66

GJØVIK VULK DEKKSENTER AS

Telefon: 61 17 19 16 - 61 17 48 92
www.fagdekk.no, e-post: gjovikvulk@fagdekk.no
Mattisrudsvingen 9, Gjøvik Næringscenter
2827 HUNNDALEN

Landsbyveien 34
3158 ANDEBU
Tlf. 33 44 41 00

ALL-regnskapservice AS

Strandgata 3
1724 SARPSBORG
Tlf. 69 14 84 25

T: 64 97 23 00
M: post@kisif.no
W: http://kisif.no
A: Langbakken 9, 1430 Åsi

Moller Bil Jessheim

Vilbergvegen 122
2060 GARDERMOEN
Tlf. 24 03 46 00

Forusparken 28, 4031 STAVANGER
Tlf. 51 85 99 00

Kulelagerhuset AS

Teglverksveien 9 B
3413 LIER
Tlf. 32 24 41 80

BERGS BEGRAVELSESBYRÅ

Storgata 51 | 8006 BODØ | Tlf. 75 50 66 50

Velkommen til Norges beste Bobil forhandler

www.solabobil.no

SOLA BOBIL

*Vi jobber for
trafikkssikkerhet.
Vi er stolt leverandør
av Dräger alkoholås.*

Dräger

alkolås | alkotestere

kgk.no

Service Partner

Dräger
pebe

Webasto
clix

MANN
FILTER
NOK

CTEK
RAM
MOUNTS

LIQUI
MOLY
IXN

Kamag-TOOLS
Kamag-TOOLS

te
RECARO

HELLA
VARTA

MAHLE

KGK

FORLENG BILENS LEVETID

Beskytt den med en lønnsom
rustbeskyttelse

Du finner våre
antirustverksteder
over hele Norge

Finn nærmeste
antirustverksted og
bestill time i dag!

FLUIDFILM.NO

INGENTING STOPPER RUST

... like godt som Fluid Film

Fluid Film Spray beskytter effektivt mot korrosjon, samtidig som den smører og gir langvarig beskyttelse.

fluidfilm.no

Hydrauliske tipphengere i flere størrelser og vektklasser !

Type: T2525
Totalvekt: 2500 Kg
Nyttelast: 1928 Kg
Kassemål: 256x148x30 cm
Kan leveres med totalvekt fra 1800-2500 Kg
Pris fra: 69.995,-

Type: T3532
Totalvekt: 3500 Kg.
Nyttelast: 2620 Kg.
Kassemål: 322x170x30 cm
Kan lev. med totalvekt fra 2700-3500 Kg
Pris fra: 93.495,-

For nærmeste forhandler og komplett modelloversikt se:

www.gaupen.no

Priser er veil inkl. mva. Frakt og registreringskostnader kan tilkomme.

GAUPEN®

- for tøffe norske forhold

Dine medlemsfordeler i MA - Rusfri Trafikk:

Få rabatt på flyplassparkering

Få rabatt på parkering hos Flight Park når du skal fly fra Oslo Lufthavn Gardermoen. Enkel og praktisk avlevering og henting av bilen!

10 % rabatt på gjeldende parkeringspriser hos Flight Park ved Oslo Lufthavn Gardermoen. Husk medlemskort til betaling etter reisen!

Rabatt gjelder kun ved bestilling on-line på www.flightpark.no, ikke ved telefonbestilling.

Sjekk synet - få MAs gode rabatter!

Brilleland har gleden av å tilby MAs medlemmer følgende:

- ✓ Synsprøve 490,- (veiledende pris 740,-)
- ✓ 20% rabatt på komplett brille
- ✓ Livslang brilleservice
- ✓ Brillefingaranti – 90 dagers bytterett på uskadet brille
- ✓ Progressivgaranti – dersom du ikke klarer å venne deg til dine nye progressive briller innen 3 måneder finner vi en ny løsning eller du får pengene tilbake.

Hos oss møter du autoriserte optikere og dyktige salgsmedarbeidere. Vi hjelper deg med briller, kontaktlinser og solbriller. Vi tilbyr et stort utvalg til faste lave priser!

Bestill time på 67 81 50 70, eller www.brilleland.no/om-oss/bestill-time/

NY FORDEL!

Tjeneste	Medlemspriser	Veiledende priser
Batterikontroll	990,-	1.180,-
Eierskiftekontroll basis	1.860,-	2.530,-
Eierskiftekontroll total	3.000,-	3.720,-
EU-kontroll (PKK)	1.340,-	1.550,-
EU-etterkontroll	530,-	630,-
Forhåndsvurdering leasing	1.860,-	2.530,-
Garantiutløpskontroll	3.000,-	3.720,-
Garantiutløpskontroll m/batteritest	3.650,-	4.670,-
Sikkerhetskontroll veteranbil	950,-	1.280,-

Som MA-medlem får du rabatt på kontrolltjenestene hos Viking kontroll.

En garantiutløpskontroll gir deg en grundig gjennomgang av bilen og en nøytral tilstandsrapport. Rapporten kan du ta med til forhandleren dersom du ønsker å undersøke om eventuelle feil dekkes av garantien. Våre medlemmer får kontroller til medlemspriser.

Trenger du leiebil i sommer?

Som medlem hos oss får du 10% **rabatt hos Hertz.**

Du får også:

- ✓ Billigere leiebil i hele verden.
- ✓ Gratis innmelding i Gold Plus Rewards.
- ✓ Som Gold Plus-medlem får du fast track ved henting av bil på de største flyplassene i verden.

Dine medlemsfordeler i MA - Rusfri Trafikk:

Rabatt hos AutoMester-verksteder i hele Norge

Som medlem i MA-Rusfri Trafikk får du hele 10 % rabatt på reparasjoner, periodisk kjøretøykontroll (PKK/EU-kontroll), andre verkstedtjenester, samt på deler fra AutoMester sine dele-leverandører.

Som bileier har du rett til å velge fritt mellom verksteder når bilen din trenger service eller reparasjon – også i garantitiden. Frittstående verksteder gir deg like god kvalitet på service og deler.

Vi har dyktige fagfolk med høy kompetanse og gunstige priser.

Prøv oss!

Våre verksteder utfører:

- Service og reparasjon på alle bilmerker - også el-/hybridbil
- Air condition service og reparasjon
- Hjulstilling
- Ruteskift/reparasjon
- Oljeskift og filter
- EU-kontroll

Våre karosseriverksteder utfører:

- Utbedring av alle type skader
- Lakkering
- Ruteskift/reparasjon
- Air condition
- Hjulstilling
- Rustbehandling etter skade

AutoMester®
ENKELT FOR DEG – BRA FOR BILEN

Rabatt på mobilabonnement.

Kinobilletter til rabattert pris.

Fire kostnadsfrie assistanser pr år. Ingen egenandel.

Rabatt på utvalgte pakkeløsninger hos Wright trafikkskole.

Rabatt på leiebil.

Rabatt på synsundersøkelse, briller og solbriller med styrke (komplett brille)

Rabatt på reparasjoner, periodisk kjøretøy-kontroll og deler.

Rabatt på internasjonalt førerkort.

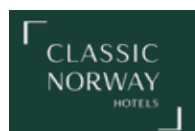
Rabatt på flyplassparkering på Gardermoen.

1 time gratis juridisk veiledning.

Rabatt på hotellovernattinger.

Rabatt på hotellovernattinger.

Gratis prøveperiode på lyd- og e-bøker.

Rabatt på båtreiser.

Rabatt på medlemskap hos Actic og fri innmelding.

Rabatt på synsprøve, komplett brille med styrke, solbriller og kontaktlinser

Rabatt på leiebil

Kjøp godjent promille-måler til lav pris i vår nettbutikk

Rabatt på kontroll-tjenestene hos Viking Kontroll

Kinobilletter til kun kr 100,-

Som medlem i MA eller Ung i Trafikken får du svært god pris på kinobilletter. Perfekt når du vil glede en du er glad i!

Reservasjoner og samtykker på Min side

Vi anbefaler at du registrerer e-postadressen din og godtar å få henvendelser på sms. Vi sender aldri ut spam-meldinger og tar kun kontakt når det gjelder viktig informasjon.

Skattefrie gaver

Du kan få skattefradrag for gaver mellom kr 500 og 25.000. Beløp over dette gir ikke fradrag.

Gaver skal ifølge loven gå til MAs prosjekter og satsning på trafikksikkerhetsarbeid.

For skattefradrag må vi registrere navn, adresse og fødselsnummer (11 siffer) for privatpersoner, eller organisasjonsnummer for bedrifter

Ung i trafikken

1. plass

Guttene bak årets vinnerbidrag: Tobias Klepp, Tor Even Nygård og Einar Riska!

Samferdselsminister Jon-Ivar Nygård på scenen med et viktig budskap til ungdommene.

Kreativiteten blomstrer mot rusfri trafikk

Hva skjer når Norges mest kreative ungdommer tar for seg ruskjøring? Resultatet er sterke budskap som treffer rett i magen. I årets DeathTrip-finale ble de beste premiert for innsatsen.

Av Lan La

Endelig var dagen kommet, og 14 finalister fra hele Norge samlet seg på Klingenberg kino i Oslo for å presentere bidragene sine i årets DeathTrip-finale. Totalt konkurrerte 11 finalister i kategorien Beste helhetlige kampanje, mens tre finalister deltok i kategorien Beste interaktive produkt.

Årets konkurranse mottok hele 130 bidrag, som til slutt ble redusert til 14 finalister. Det har blitt levert utrolig mye godt arbeid, og vi er både imponerte og takknemlige for innsatsen ungdommene legger ned i arbeidet mot en tryggere og rusfri trafikk.

«Unngå verdens kjipeste telefonsamtale»

Akademiet Sandnes VGS deltok i DeathTrip-konkurransen for første gang i år, og kunne gå helt til topps i kategorien Beste helhetlige kampanje. Gruppen fikk overrakt hovedpremien på 30.000 kroner.

– Jeg var på utveksling i USA, hvor det er lov å kjøre når man er 14 år. Der oppsto det flere situasjoner som inspirerte ideen bak kampanjen, forteller en av elevene i gruppen.

En av elevene fortalte under presentasjonen at han hadde

opplevd tre bilulykker i USA. Én ting gikk igjen hver gang: den nervepirrende telefonsamtalen hjem til foreldrene. Dette ble inspirasjonen bak hele kampanjen.

«Hva vil du bli når du blir stor»

Mailand VGS tok andreplassen med en kampanje utviklet og gjennomført av én person. Med både klassekamerater og foreldre i publikum, kunne Ramona gå opp til scenen og motta 15.000 kroner for innsatsen.

– Jeg har hentet mye inspirasjon fra TikTok, og får ofte ideer når jeg skal sove. Da må jeg finne frem notatblokka, forteller Ramona.

Hun beskriver idémyldringsfasen som kreativ og spontan, der inspirasjonen kom fra både sosiale medier og hverdagslige tanker.

«Blod på dine hender»

Breivang VGS tok tredjeplassen og vant i tillegg Folkets favoritt-prisen. Gruppen satt igjen med over 70 prosent av stemmene da publikum fra hele Norge stemte frem sine favoritter.

Ung i trafikken

2. plass

Ramona Unby Mørk stod bak årets andre plass med "Alt du kunne blitt"

3. plass

Gruppen bak "Blod på dine hender": Magnus Bjørkli-Eriksen, Alfred Trones Lundestad, Vebjørn Lockertsen, Aled Johnsen, Adam Sixten Auklie og Liv Signe Mosesen.

Årets finalister!

Gruppen bak "Hadde du?": Jonas Antonsen Gulla, Heine Arion Bratland Hanssen Gabriel Båtstrand Nilsson

For tredjeplassen mottok gruppen 5.000 kroner, og med Folkets favoritt-prisen på ytterligere 10.000 kroner, tok de totalt med seg 15.000 kroner hjem.

– Vi hadde egentlig tenkt å bruke premiepengene på pizza, men nå har vi litt mer å bruke på det, sier gruppen lattermildt.

Gruppen fortalte at det var ekstra gøy å vinne to priser, og at de sitter igjen med både gode minner og verdifull erfaring fra konkurransen.

Samferdselsminister åpnet finalen i Oslo

Finalen fikk en høytidelig start da samferdselsminister Jon-Ivar Nygård holdt åpningstalen foran en fullsatt sal med engasjerte elever. I talen satte han fokus på ungdom, rus og trafikksikkerhet og understreket hvor viktig ungdoms stemmer er i arbeidet for tryggere trafikk.

– Dere kommuniserer med hverandre på en måte vi voksne ikke kan. Derfor kan engasjementet og kreativiteten deres gjøre en viktig forskjell, sa Nygård.

Han pekte også på de alvorlige konsekvensene trafikkulykker kan få, ikke bare for dem som rammes direkte, men også for

familie og venner. Samtidig roste han arbeidet til Ung i trafikken og kampanjene elevene har utviklet gjennom konkurransen.

Etter talen fikk to elever stille spørsmål om hva politikere gjør for å skape tryggere veier. Nygård trakk frem betydningen av samarbeid mellom myndigheter, organisasjoner og ungdom for å nå nullvisjonen.

– Fortsett å engasjere dere, ta vare på hverandre, og tør å si fra dersom noen vurderer å kjøre i rusa tilstand, avsluttet han.

En velfortjent takk til alle deltakere

Tusen takk til alle finalistene som møtte opp på finalen, og ikke minst til alle de fantastiske kampanjene og bidragene alle påmeldte har sendt inn til konkurransen i DeathTrip 2026. Vi setter stor pris på hver og en av dem. De vil bli brukt på SoMe, digitalt, fysisk, lokalt, nasjonalt, i kurs, på konferanser, sommerturné og i foredrag – for å nevne noen.

Russen var veldig takknemlige for tilbudet vi stilte med.

Johannes og Tamanna klare for direkte-sending på NRK P3klubben.

Fest, promille og et enkelt valg

12 500 russ. Én stor fest. Og ett helt sentralt spørsmål dagen derpå: Er du trygg nok til å kjøre? Ung i trafikken dro til Landstreffet i Stavanger med et enkelt svar.

Av Lan La

Dunkende bass, snekkerbukser og glitter-Uggs. Kongeparken kokte da avgangselever fra hele landet feiret starten på russetiden. Midt i festen sto Ung i trafikken klare med et budskap som handlet om det som skjer etterpå. Nemlig den livsviktige hjemreisen.

Med 15 kilo lovehearts og en tydelig oppfordring i bagasjen, ble russen invitert til en gratis promilletest før de satte seg i bilen.

Fra camp til alkometer

Responsen var enorm. På søndagen stilte 150 russ seg i kø for å sjekke om de var kjøreklare. Mange kom rett fra campen eller hotellet. De kom for å få en bekreftelse. De ville være helt sikre.

En av dem sa det slik:

– Takk for at dere gjør et viktig arbeid. Det er så godt å bare vite at man er sikker på at man er edru før man kjører hjem!

Samtalene med ungdommene viste et stort spenn. Noen hadde planlagt og sluttet å drikke tidlig kvelden før. Andre innrømmet at festen hadde vart helt til klokken fem samme morgen, og var derfor langt mer usikre.

Poenget er enkelt. Å vite at man er trygg bak rattet er ikke bare en følelse. Det er et faktum. Tilbakemeldingene fra slitne, men takknemlige avgangselever viste at et tilgjengelig og gratis tilbud gjør valget lett. På Landstreffet ble veien fra usikkerhet til visshet gjort veldig kort.

Lan deler ut lovehearts og lapper til russen på konsert.

Johannes og Lan under årets promilletesting.

Mikkels enkle forslag løste en stor utfordring for både russ og foreldre. Som takk vant han Edrusjåfør-konkurransen, og fikk en premie ingen andre har.

Mikkels geniale grep for en tryggere russetid

Av Isak Nesse

Hvert år er spørsmålet det samme: Hvordan kan vi gjøre russetiden tryggere for alle? Årets vinner, Mikkel, hadde svaret. Hans forslag skilte seg ut fordi det løser et ekte og viktig problem på en utrolig enkel måte. Det handler om å ha noen i bakhånd når noe skjer.

Med litt planlegging blir feiringen tryggere for russeren. Samtidig kan foreldrene senke skuldrene. Mikkels vinnertips var som følger:

«Opprett en kommunikasjonskanal for foreldrene til alle i vennegjengen, slik at de kan organisere én forelder som er tilgjengelig gjennom natten hvis noe skulle skje. Da vet man alltid hvem man kan kontakte, samtidig som foreldrene kan føle seg tryggere og slappe mer av.»

Dette viser at ansvarlige valg ikke trenger å være kompliserte. En liten organisatorisk grep kan gjøre en stor forskjell for alles trygghet.

En premie utenom det vanlige

Premien var like original som selve vinnertipset. Mikkel fikk nemlig russedressen sin håndmalt av kunstneren Pål Dailey, som også er mannen bak årets offisielle Edrusjåfør-stryke-merke. Dressen ble et personlig kunstverk han kan bære med stolthet gjennom hele feiringen.

Mikkel selv hadde ingen klar idé for hvordan dressen skulle se ut. Det ga Pål frie tøyler til å hente inspirasjon fra flere av sine tidligere verk. Resultatet ble en helt unik dress som garantert vil vekke oppsikt, og Mikkel ble kjempefornøyd.

MA-kryssord 3-2026

RADIUS		NAPP		IKKE INN		GRETEN		PÅ GEVIR											
HYDROGEN-SULFID				REISELIV															
KOIA																			
BANDITT																			
CUMULUS																			
HYL																			
KALUM		▼						◀											
DIVERSE								FRA YSTERIET		STORFEET	LÅSTE	OVERKROPP	UNIVERSITETS-OMRÅDE	BURET	AMPERE	SVØGER	FØR-	FISK	HELLIG
								ØSTERRIKE											
													PROFET						
MESTER-SKAP						IMELK							BETATT	PAR					
ALVORLIG																			
SNABB								SJANGLE ↓											◀
TALL				VIKTIG KJENTMANN											TRÅKK		MOTTA	IKKE PÅ PALLER	
				VIDEO-KASSETTER															
																BRYTERE			
LURING						ULLKANIN								TRENING					
						KAMMER-TONEN								LA MERKE TIL					
ARKTIS												ERTENDE HERMING	ODELEN	MARIA MED DØD JESUS	VERT				▲
												VISNE							
Redskap						LEGE-MIDDEL				LEDIGE					ID-KORT				
						STEINVEGG									VIADUKT				
TITTE				TUSEN				POLITISK PARTI			TRENES				VENTE				
				SUBJUNK-SJON				RUGLETE			HELLAS								
TRIST												LUFTA							▲
MA-3 2026		▶										▶							

Løsning og vinnere MA-kryssord nr. 1–2025:

Send løsningen til: ma@marusfritrafikk.no
eller **MA – Rusfri Trafikk, PB 752 Sentrum, 0152 Oslo**

OBS! Vi selger ikke MA-lodd for tiden grunnet utfordringer med distribusjon. Gevinst til tre vinnere av kryssord blir derfor en komplett sikkerhetspakke fra vår nettbutikk. Der får du refleksvest, isskrape, nødhammer og varmeteppe til bilen.

Per Andresen, Oslo * Svein Jortveit, Kvinesdal *

Bodil Espelund, Skåla

Vi gratulerer! Og her er løsningen:

	A	K	T	O	S	K	O
	V	R	I	O	M	P	E
	B	A	R	E	▶	D	E
	R	S	N	A	F	A	S
S	P	R	I	T	T	U	S
K	R	O		B	U	K	I
I	E	▶	A	▶	S	K	J
	P	E	R	S	E	J	MA-1 2026
L	A	O	S		E	T	N
A	R	N	E	U	L	A	T
R	A	▶	R	R	A	L	V
S	T	R	A	N	D	A	U
		A	F	E	D	M	E
H	I	H	I	E		U	T
Å	S	▶	M	A	R	F	◀

Navn:

Adresse:

Frist: 1. september 2026

XPENG G6 knuser 1000-kilometergrensen

Rekkeviddeangst og lange ladepauser har lenge vært elbilens akilleshæl på langtur. En fersk test viser at den tiden kan være forbi for godt.

Nettstedet bil24.no melder om en oppsiktsvekkende ny rekord satt av en XPENG G6. En helt vanlig produksjonsmodell tilbakela 1000 kilometer på kun 8 timer og 25 minutter. Tiden inkluderer alle nødvendige ladestopp.

Dette er første gang en standard elbil bryter timilsgrensen på en slik distanse. Testen ble offisielt overvåket av det europeiske sertifiseringsorganet UTAC på Millbrook-testbanen i Storbritannia.

Hemmeligheten ligger i bilens avanserte 800-volts batteriarkitektur. Denne teknologien muliggjør ekstremt rask lading. De gjennomsnittlige ladestoppene under rekordforsøket var på bare

13 minutter og 20 sekunder. Det er knapt nok tid til en kaffe og en tur på toalettet før veien kaller igjen.

Forholdene var realistiske, med temperaturer mellom 8 og 15 grader. Klimaanlegget og bilens infotainmentsystem

var i full drift, akkurat som på en vanlig familietur. Den gjennomsnittlige kjørefarten lå på 119 km/t. Rekorden viser hva moderne elbilteknologi er i stand til i praksis, og fjerner mye av hodebryet før sommerens bilferie.

Nå kan du bestille internasjonalt førerkort på nett hos oss

Klikk deg inn på vår nettside under **internasjonalt førerkort** og bestill fra sofaen!

PS! Som medlem får du **rabatt** på både foto og førerkort.

RUSFRI TRAFIKK

På vår nettside kan du lese mer om arbeidet vi gjør, samt se alle dine **medlemsfordeler**. Visste du for eksempel at vi har en av markedets beste bilredningsavtaler: MA Veihjelp hos Viking.

www.marusfritrafikk.no

Der finner du også:

- ✓ Fakta om rus og trafikksikkerhet
- ✓ Digitalt innmeldingsskjema
- ✓ Våre prosjekter

**RUSFRI
TRAFIKK**

Psst! Har du lyst til å engasjere deg i et av våre lokallag? Da er aktivitetskalenderen et godt sted å starte!